

A person wearing a high-visibility yellow and black jacket, a white helmet, and blue and black gear stands in a field of dark, porous volcanic rock. The person is looking down at a large, light-colored rock fragment on the ground. The background shows a blue sky with scattered dark rocks and some green foliage on the right side.

Innsyn, åpenhet og tillit

Åpenhetsutvalgets rapport til idrettsstyret

Innsyn, åpenhet og tillit

Åpenhetsutvalgets rapport til idrettsstyret

INNHOOLD

KAP

	UTVALGSLEDERS FORORD	6
1	SAMMENDRAG OG UTVALGETS ANBEFALINGER	7
	1.1 OFFENTLIGGJØRING	8
	1.2 ORGANISERING OG MYNDIGHET	8
	1.3 RUTINER OG RETNINGSLINJER	9
2	UTVALGETS SAMMENSETNING, MANDAT OG ARBEID	11
	2.1 UTVALGETS MEDLEMMER	12
	2.2 UTVALGETS MANDAT	12
	2.3 UTVALGETS FORSTÅELSE OG AVGRENSNING AV MANDATET	13
	2.4 UTVALGETS ARBEID	14
3	NIFs ORGANISERING OG KONTROLLFUNKSJONER	15
	3.1 NORSK IDRETTS ORGANISERING	16
	3.2 NIFs ORGANER OG UTVALG	17
	3.2.1 IDRETTSTINGET	17
	3.2.2 IDRETTSSTYRET	18
	3.2.3 LEDERMØTER	18
	3.2.4 NIFs UTVALG	18
	3.2.5 NIFs LOV	19
	3.3 NIFs FORMÅL OG VERDIGRUNNLAG	19
	3.4 FINANSIERING AV NORSK IDRETT	19
	3.5 FØRINGER PÅ NIFs RESSURSENTNYTTELSE	21
	3.6 UTVALGETS VURDERING OG ANBEFALINGER	21

KAP

4	NIF - ÅPENHET, INNSYN OG OFFENTLIGGJØRING	23
4.1	INNSYN ETTER OFFENTLIGHETSLOVEN	24
4.2	VEDTAK PÅ IDRETTSTINGET I 2007	25
4.3	DAGENS PRAKSIS KNYTTET TIL ÅPENHET OG INNSYN	25
4.4	KONTROLLKOMITEENS INNSYNSADGANG	26
4.5	OFFENTLIGHET KNYTTET TIL RESSURSBUKEN I NIF	26
4.6	YTRINGSFRIHET, ÅPENHET OG ANSVAR	26
4.7	UTVALGETS VURDERING OG ANBEFALINGER	27
5	NIF OG SAMMENLIGNBARE ORGANISASJONER	29
5.1	ÅPENHET OM STYRETS ARBEID	30
5.2	INNKJØPSRUTINER	31
5.3	REISER OG REPRESENTASJON	32
5.4	GAVER TIL ANSATTE	33
5.5	ETISKE RETNINGSLINJER OG ANTIKORRUPSJON	33
5.6	HONORAR TIL TILLITSVALGTE	34
5.7	ANSETTELSESRUTINER	34
5.8	RUTINER FOR VARSLING	35
5.9	SPONSING	35
6	LITTERATURLISTE	37
	VEDLEGG	41
1	BREV FRA KULTURDEPARTEMENTET TIL NIF (12.04.2016)	42
2	IDRETTENS VERDIGRUNNLAG	44
3	TILDELINGSBREV FRA KULTURDEPARTEMENTET TIL NIF FOR 2016 (18.12.2015)	47
4	VURDERINGSSKJEMA FOR SAMMENLIGNBARE ORGANISASJONER	53

UTVALGSLEDERES FORORD

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er Norges største frivillige organisasjon med mer enn 2,2 millioner medlemskap. Interessen for norsk idrett strekker seg langt utover disse medlemskapene ettersom frivillige, supportere, media, sponsorer, stat og kommuner er viktige aktører for idretten. Idretten vekker følelser og engasjement hos de fleste av oss; unge og gamle, kvinner og menn, milslukere og sofaslitere, uavhengig av kulturell bakgrunn og etnisitet. Medlemmene i Åpenhetsutvalget er ikke noe unntak. Vi har alle vært engasjert i idretten, enten som ung (og håpefull) utøver, som stolt forelder på siden av banen, som frivillig vaffel-selger i kiosken, eller som engasjert heiagjeng foran tv.

Internasjonal idrett har opptatt mye av mediebildet det siste året, gjennom saker utover idrettskonkurransene som omhandler blant annet korrupsjon, underslag og doping. Dette er alvorlige saker som har vist at enkeltpersoner skader idrettens omdømme, og svekker samfunnets tillit til idretten, både nasjonalt og internasjonalt. Gjennom åpenhet og gode rutiner, retningslinjer og praksis, kunne kanskje idretten unngått noen av disse sakene. Utvalget har diskutert og vurdert flere saksområder innenfor de nevnte temaer og hatt disse som et bakteppe, men rapporten er begrenset til å besvare utvalgets mandat.

Norsk idrett er avhengig av medlemmenes og samfunnets tillit. Åpenhet og gode kontrollrutiner er derfor viktig for at vi alle skal ha tillit til at idretten forvalter sine penger og ressurser på en nøktern og tillitvekkende måte. Dette er bakgrunnen for at idrettsstyret oppnevnte utvalget med mandat til å vurdere blant annet idrettens kontrollrutiner, og hvordan idretten bør praktisere åpenhet om sin virksomhet.

Åpenhetsutvalget har ikke vært et revisjons- eller granskningsutvalg, og vi har derfor ikke gått inn i enkeltsaker, vurdert idrettens økonomiske prioriteringer, eller om noe burde vært gjort annerledes tidligere. Vårt mandat, gitt av styret i NIF (idrettsstyret), er å gi råd

og anbefalinger som for fremtiden kan sikre adekvate, transparente og tillitvekkende rutiner for åpenhet, innsyn og kontroll i norsk idrett.

Norsk idrett er mangfoldig, og består av alt fra de aller minste lag og foreninger som i hovedsak drives på dugnad, til særforbund som forvalter forretningsmessige avtaler i milliardklassen. Vårt arbeid retter søkelyset mot hvordan vi mener idretten bør tilpasse seg medlemmenes og samfunnets forventninger til åpenhet i tiden som kommer. I all hovedsak har vi fokusert på NIF som paraplyorganisasjon og sentralledd i idretten, både når det gjelder evaluering av eksisterende praksis og råd til fremtidige endringer. Denne rapporten og våre anbefalinger kan likevel være relevante for andre organisasjonsledd i idretten som særforbund, idrettskretser og idrettslag. Idretten må selv ta eierskap til de anbefalingene utvalget gir. Dette kan gjøres gjennom at idrettstinget tar stilling til om eventuell ny praksis i NIF skal innføres for hele norsk idrett, eller om hvert enkelt organisasjonsledd skal vedta regler og retningslinjer tilpasset sin organisasjon. Dette er en vurdering og en avgjørelse som idretten selv må ta ansvar for.

I arbeidet med denne rapporten har utvalget intervjuet NIFs revisor, leder for NIFs kontrollkomité, NIFs økonomisjef og andre ansatte, gjennomført en spørreundersøkelse med idrettskretser og særforbund, og vurdert NIF opp mot sammenlignbare organisasjoner. Vi ønsker å rette en stor takk til alle som har hjulpet oss med nødvendig og nyttig informasjon, slik at vi har hatt best mulig grunnlag for å komme med våre anbefalinger.

03.10.2016

John G. Bernander
Utvalgsleder

Kapittel 1

Sammendrag og utvalgets anbefalinger

SAMMENDRAG OG UTVALGETS ANBEFALINGER

Utvalget har på oppdrag fra idrettsstyret vurdert idrettens kontrollrutiner og idrettens praksis knyttet til åpenhet, men har ikke vært et revisjons- eller granskningsutvalg. Med utgangspunkt i idrettsstyrets mandat har utvalget avgrenset sitt arbeid til idrettens sentralledd, NIF, og sammenlignet NIF med andre sammenlignbare organisasjoner. Utvalget har invitert medlemmene til å komme med innspill, og intervjuet flere personer som har bidratt med verdifull informasjon for utvalgets vurderinger og anbefalinger.

1.1 OFFENTLIGGJØRING

Utvalget observerer at NIF praktiserer en svært omfattende åpenhet om sin virksomhet, og anser at innføring av en generell innsynsrett etter modell fra offentlighetsloven vil medføre en administrativ ressursbruk som hverken er tilpasset medlemmenes ønsker, eller Kulturdepartementets intensjon med tilskuddet til NIF. Det er andre hensyn som legitimerer retten til innsyn og kontroll med offentlig myndighetsutøvelse, enn overfor idretten som frivillig sektor og NIF som en stor privat og partipolitisk uavhengig organisasjon. Etter utvalgets oppfatning bør og kan NIF praktisere økt åpenhet på en god måte, uten å pålegge seg de samme krav som offentlig forvaltning er underlagt, og utvalget har konkrete anbefalinger til hvordan dette kan gjøres.

Utvalget anbefaler at:

- NIFs årsberetning må inneholde en egen redegjørelse om hvordan åpenhet praktiseres og utvikles.
- det etableres innsynsrett i løpende avvikrappor- teringer, og med rett til innsyn på bilagsnivå etter begjæring fra tredjeperson. Innsyn må kunne nektes av personvern hensyn, konkurransemessige forhold eller forretningsmessige hensyn.
- idrettsstyrets beslutning om å offentliggjøre sine og generalsekretærens reiseregninger for inne- værende tingperiode må bli en fast fremtidig praksis.
- kontrollkomiteens beretning må inneholde en oversikt over idrettsstyrets og generalsekretærens reise- og representasjonskostnader.
- NIFs praksis med hensyn til offentliggjøring av saks- lister og protokoller for styremøtene vurderes innført som praksis for underliggende organisasjonsledd.

- NIF arbeider kontinuerlig med prosesser for å sikre en åpenhetskultur der de ansatte oppfordres til å bruke sin ytringsfrihet, samtidig som de er bevisst forholdet mellom ytringsfrihetens grenser og den gjensidige lojalitetsplikten i et arbeidsforhold.

1.2 ORGANISERING OG MYNDIGHET

Utvalget anbefaler at det foretas organisatoriske tilpasninger som innebærer at NIFs regnskap og årsberetninger godkjennes årlig. Det er i dag kun idrettstinget som kan godkjenne NIFs regnskap og årsberetninger, og det avholdes hvert fjerde år. Utvalget har derfor anbefalt at NIF ser nærmere på arbeidsdelingen mellom leder- møter og idrettsting.

Kontrollfunksjonene til NIFs kontrollkomité anbefales utvidet til også å innebære en fortløpende forvaltningskontroll. Det fremstår for utvalget som at NIFs kontrollkomité utøver en tradisjonell regnskaps- kontroll/revisjon, i større grad enn forvaltningskontroll. Utvalget oppfatter at kontrollkomiteens mandat gir rom for tolkning, men at mandatet etter utvalgets syn omfatter både regnskapskontroll/revisjon og forvalt- ningskontroll. Kontrollkomiteens tolkning av sitt mandat kommer til uttrykk i deres årsberetninger der det i hovedsak kun blir redegjort for en regnskapskon- troll. Gjennom innarbeidelse av utvalgets anbefalinger vil kontrollkomiteen få flere arbeidsoppgaver og økt rapporteringsplikt til organisasjonen. Dette vil kreve tilstrekkelige administrative ressurser, enten ved internt ansatte kontrollere og/eller fra revisjonsselskaper eller andre.

Utvalget anbefaler at:

- NIFs budsjett, årsregnskaper, årsberetning og kontrollutvalgets beretning behandles og vedtas årlig.
- NIF vurderer arbeidsdelingen mellom ledermøter og idrettsting for blant annet å sikre årlig gjennom- gang av budsjett, årsregnskaper og beretninger, og en mer fleksibel adgang til å foreta endringer i idrettens regelverk.
- kontrollkomiteens mandat presiseres til å inne- bære tydeligere krav om kontroll av ressursbruk og oppfølging av vedtak.

- kontrollkomiteen gis tilgang til tilstrekkelige administrative ressurser for at en forvaltningskontroll skal kunne utføres fortløpende og på en tillitvekkende måte.

1.3 RUTINER OG RETNINGSLINJER

NIF har i all hovedsak rutiner og retningslinjer som er på tilsvarende nivå eller bedre enn de organisasjonene utvalget har sammenliknet NIF med. Det er imidlertid avdekket rutiner og retningslinjer NIF bør forbedre eller innføre.

Utvalget anbefaler at:

- det utarbeides retningslinjer som presiserer eksisterende habilitetsregler for de ulike områder/funksjoner som f.eks. ansettelse, innkjøp, anbud, forhandling og interessekonflikter.
- det vurderes å etablere et habilitetsregister for tillitsvalgte, og ansatte med funksjoner der dette er relevant.
- vurdering av habilitet må etableres som et fast punkt på idrettsstyrets agenda.
- det utarbeides retningslinjer for innhenting av konkurrerende tilbud, valg av leverandører og inngåelse av rammeavtaler.
- det etableres beløpsgrenser som f.eks. statens reiseregulativ/personalhandbok for refusjon av reise- og representasjonskostnader, eller en egen standard med maksimalbeløp for refusjon.
- det innføres et system for avviksrapportering til kontrollkomiteen når reise- og representasjonsbruken går utover fastsatte beløpsgrenser.
- det etableres rutiner for at kontrollkomiteen presenterer avvik i sin løpende rapportering. Disse rapportene legges åpent ut eller med innsynsrett etter begjæring fra tredjeperson.
- det utarbeides rutiner for at det er den øverste leder tilstede ved representasjon/middager etc. som signerer for og/eller legger ut for utgifter.
- NIFs etiske retningslinjer utvides til å omfatte antikorrupsjon, herunder regler for gaver til og fra eksterne med tilhørende rutiner for opplæring og oppfølging av rutinene.
- det vedtas standarder for honorering av tingvalgte og styreoppnevnte utvalg.
- det etableres en varslingskanal med mulighet for anonyme varsler fra interne og eksterne, med tilhørende rutiner for oppfølging av varslene og varsleren.

Kapittel 2

Utvalgets sammensetning,
mandat og arbeid

UTVALGETS SAMMENSETNING, MANDAT OG ARBEID

2.1 UTVALGETS MEDLEMMER

Utvalgsmedlemmene besitter omfattende og variert erfaring fra offentlig og privat sektor, samt frivillige organisasjoner. Dette har bidratt til grundige drøftinger, og konkrete og praktiske anbefalinger til forbedring. Utvalgets medlemmer er oppnevnt i kraft av den kompetansen og erfaring den enkelte besitter, og representerer således ikke sine arbeidsgivere eller andre organisasjoner de måtte ha et tilknytningsforhold til.

John G. Bernander, utvalgsleder:

Næringslivsleder og tidligere stortingsrepresentant. Kringkastings sjef i NRK 2001–2007. Administrerende direktør i Næringslivets Hovedorganisasjon 2009–2012.

Robert Eriksson:

Tidligere stortingsrepresentant. Mellom 2013 og 2015 var han arbeidsminister. Styreleder i Levanger Fotballklubb.

Åse Aulie Michelet:

Tidligere næringslivsleder. Diverse styreposisjoner i norsk og internasjonalt næringsliv. Tidligere var hun direktør i GE Healthcare, konsernsjef i Marine Harvest ASA og Teres Medical Group AS.

Anne Husebekk:

Rektor ved Universitet i Tromsø. Medisiner og spesialist i immunologi og transfusjonsmedisin, og har vært professor i immunologi siden 2002.

Stein Opsal:

Generalsekretær i Norges Skiforbund. Økonomisjef og nestleder i Ski-VM 2011. Siviløkonom fra BI og har 25 år bak seg som leder i næringslivet.

Turid Solvang:

Styreleder for The European Confederation of Directors' Associations (ecoDa). Nestleder i European Women on Boards. Medstifter og daglig leder for Norsk institutt for styremedlemmer.

Kai-Erik Arstad:

Konstituert generalsekretær i Norges Fotballforbund (NFF). Tidligere økonomisjef i NFF. Siviløkonom fra Handelshøgskolen i Nord-Norge og har 10 år bak seg som revisor og leder i helseforetak.

May Britt Lagesen:

Fylkesråd for utdanning og kultur i Nord-Trøndelag fylkeskommune. Gruppeleder og varaordfører i Steinkjer 2011–2013. Medlem av Steinkjer kommunestyre og formannskap i perioden 2003–2007. Har hatt verv i idretten, både lokalt og regionalt. Har i hovedsak arbeidserfaring fra offentlig sektor.

Bjørn Soleng:

Generalsekretær i Norges Svømmeforbund. Styremedlem i The Dale Oen Experience.

Kristin Setså:

Organisasjonssjef i Nordland idrettskrets. Leder av Folkehelsealliansen i Nordland.

Sekretariat:

Sekretariatet har bestått av Anne Kvam (DNV GL), Tord Jordet (advokat i NIF) og Kaja Osnes Græsholt (rådgiver i NIF).

Utvalgets medlemmer og sekretariat: Fv. Kaja Osnes Græsholt, Anne Kvam, Tord Jordet, Kristin Setså, Stein Opsal, Bjørn Soleng, Anne Husebekk, John G. Bernander, Åse Aulie Michelet, Robert Eriksson, Turid Solvang, May Britt Lagesen. Ikke tilstede: Kai-Erik Arstad. Foto: Geir Owe Fredheim.

2.2 UTVALGETS MANDAT

Idrettsstyret nedsatte i april 2016 «Åpenhetsutvalget» med følgende mandat:

«Vurdere om idrettens kontrollrutiner er adekvate, transparente og tillitvekkende for å sikre at ressursene brukes i samsvar med gjeldende økonomiske retningslinjer og hensynet til en forsvarlig og ansvarlig ressursbruk. Utvalget bes særskilt vurdere om dagens kontrollrutiner er hensiktsmessige for å kunne avdekke og rapportere avvik og eventuelt misbruk, eller uforsvarlig ressursbruk i virksomhetene eller utøvelsen av arbeid eller verv innenfor disse.

Hvordan idretten som organisasjon bør praktisere åpenhet om egen virksomhet, herunder økonomiske disposisjoner gitt dagens lover og regler og at idretten mottar offentlige midler.

Om det med utgangspunkt i andre sammenlignbare frivillige organisasjoner er en annen praksis knyttet til offentliggjøring av økonomisk informasjon, og derigjennom vurdere om det er grunn til å endre idrettens status knyttet til offentlighetsloven.»

Foruten mandatet besluttet idrettsstyret følgende:

«Det legges til grunn at utvalget også vurderer hensyn til personvern, kommersielle virksomheter og eventuelle administrative og ressursmessige konsekvenser.

Utvalget skal fremme sine vurderinger med anbefalinger og begrunnelser og komme med forslag til framtidens retningsgivende praksis for hele idrettsorganisasjon.»

2.3 UTVALGETS FORSTÅELSE OG AVGRENSNING AV MANDATET

Idretten som helhet, er en stor og kompleks organisasjon med mange tilsluttede organisasjonsledd. Utvalget har derfor avgrenset sitt arbeid til å omfatte NIFs sentrallødd, men legger til grunn at de vurderinger og anbefalinger utvalget kommer med, kan implementeres i idrettens øvrige organisasjonsledd der det er hensiktsmessig.

Kulturminister Linda Hofstad Helleland sendte den 12.04.2016 et brev til NIF (vedlegg 1). Brevet ble skrevet

etter idrettsstyrets beslutning om å nedsette et åpenhetsutvalg, og etter at mandatet var vedtatt. Ettersom brevet omtaler utvalgets arbeid og temaer som berører utvalgets mandat, finner utvalget grunn til å knytte noen kommentarer til brevets betydning for utvalgets arbeid.

Det fremkommer av brevet at:

«Det er selvfølgelig NIF selv som fastsetter mandatet for utvalget. Jeg legger likevel til grunn at NIF vurderer hvordan åpenhet skal og bør praktiseres overfor allmenheten, og ikke bare innad i medlemsorganisasjonen eller overfor offentlige myndigheter. Arbeidet bør også reflektere at det vil være ulike forventinger til åpenhet for ulike deler av idrettsorganisasjonen. Jeg forventer også at åpenhet om bl.a. anskaffelser, rammeavtaler og styrevervsregister vurderes.»

Kulturministeren orienterer videre om at det vil pålegges vilkår for tildeling av spillemidler for 2017, og at det vil stilles vilkår knyttet til tildelingen av disse:

«For å sikre reell åpenhet knyttet til anvendelsen av tilskuddet vil departementet fastsette nye vilkår om innsyn fra tredjepart i alle regnskapsopplysninger, herunder innsyn i bilag for NIFs sentrallødd.»

Kulturministeren skriver i sitt brev at Kulturdepartementet vil vurdere de tiltak NIF selv iverksetter før eventuelle nye vilkår for tildeling utformes:

«Ved utformingen av de nye vilkårene vil departementet også vurdere de tiltak NIF selv legger opp til som oppfølging av utvalget som skal vurdere åpenheten i norsk idrett.»

For øvrig presiseres det i brevet at eventuelle nye vilkår uansett ikke vil gjøres gjeldende for andre enn NIFs sentrallødd, og at det ikke er aktuelt å gjøre offentlighetslovens regler gjeldende for NIF:

«Dette er derfor ikke vilkår som vil ha anvendelse overfor andre deler av idretten eller overfor frivillig virksomhet generelt. Jeg vil understøtte at det ikke er aktuelt å gjøre lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) gjeldende for NIF.»

Utvalget presiserer at det er mandatet fastsatt av idrettsstyret som ligger til grunn for utvalgets arbeid, og at eventuelt nye spørsmål som måtte oppstå som følge av kulturministerens brev og detaljer i de varslede endrede vilkår for tilskudd derfor må vurderes uavhengig av vår innstilling og anbefalinger. Utvalget mener likevel å ha adressert de problemstillinger kulturministeren viser til.

Idrettsstyret har i sitt vedtak av 15.04.2016 besluttet å etterkomme kulturministerens varslede vilkår om at tredjepart skal gis innsyn i regnskapsopplysninger knyttet til anvendelsen av tildeling av spillemidler, og åpenhet og innsyn på bilagsnivå for NIFs sentralledd.

Utvalget ser idrettsstyrets vedtak som et resultat av at kontakt, dialog og møter har bidratt til å presisere kulturministerens forventninger. Vedtaket vil føre til endret praksis og større åpenhet og innsyn i idrettens ressursforvaltning. Utvalget legger dette til grunn for sitt arbeid, men tar likevel med en anbefaling om at en slik praksis bør drøftes som prinsipp også for andre enn sentralleddet i idrettsbevegelsen.

Avhengig av hvordan fremtidige vilkår måtte bli utformet, vil selvsagt både Kulturdepartementet og idretten måtte vurdere om særskilte krav for tilskudd til idretten kan representere forvaltningsstridig forskjellsbehandling, målt opp mot vilkår som stilles overfor andre frivillige organisasjoner. Idretten må selvsagt også vurdere om eventuelle statlige vilkår skulle bli så detaljerte og inngripende, at de kan ramme NIFs posisjon som en frivillig, uavhengig og partipolitisk nøytral organisasjon.

En vurdering av dette ligger utenfor utvalgets mandat, men vi kan ikke se at noen av våre forslag fører til annet enn økt tillit til idretten og dens uavhengige stilling i samfunnet.

2.4 UTVALGETS ARBEID

Utvalget har gjennomført fire møter i 2016: 2. mai, 29. juni, 22. august og 16. september. Alle møtene har funnet sted på Gardermoen.

På utvalgets første møte ble det besluttet å etablere en arbeidsgruppe bestående av utvalgsleder John G. Bernander, Turid Solvang og Stein Opsal. Arbeidsgruppen har avholdt tre møter. Formålet med å etablere arbeidsgruppen har vært å forberede utvalgsmøtene, herunder innhente og bearbeide informasjon for gjennomgang i utvalget.

Foruten utvalgets egen informasjonsinnhenting, har utvalget intervjuet NIFs revisor (Deloitte), leder for NIFs kontrollkomité, NIFs økonomisjef og andre ansatte, og gjennomført en spørreundersøkelse med idrettskretser og særforbund. Samtlige personer utvalget har intervjuet var fritatt fra eventuell taushetsplikt, og var tilgjengelige for å besvare spørsmål fra utvalget.

Som grunnlag for utvalgets vurderinger er det foretatt en gjennomgang av relevante regelverk, retningslinjer og rutiner i NIF. Disse ble sammenlignet med fire andre organisasjoner: Norges Røde Kors, Norsk Folkehjelp, Norges Fotballforbund og Norges Skiforbund. Organisasjonene ble valgt fordi de har flere fellestrekk med NIF; de er alle store organisasjoner som er godt kjent og eksponert i det norske mediebildet, de mottar tilskudd fra det offentlige, de er medlemsbaserte og avhengig av stor frivillig innsats. Sammenligningene ble utarbeidet av DNV GL.

Spørreundersøkelsen ble gjennomført ved at utvalget sendte en invitasjon til samtlige idrettskretser og særforbund med et ønske om å få kommentarer og innspill. Invitasjonen ble sendt via Questback til alle de 19 idrettskretsene og de 54 særforbundene.

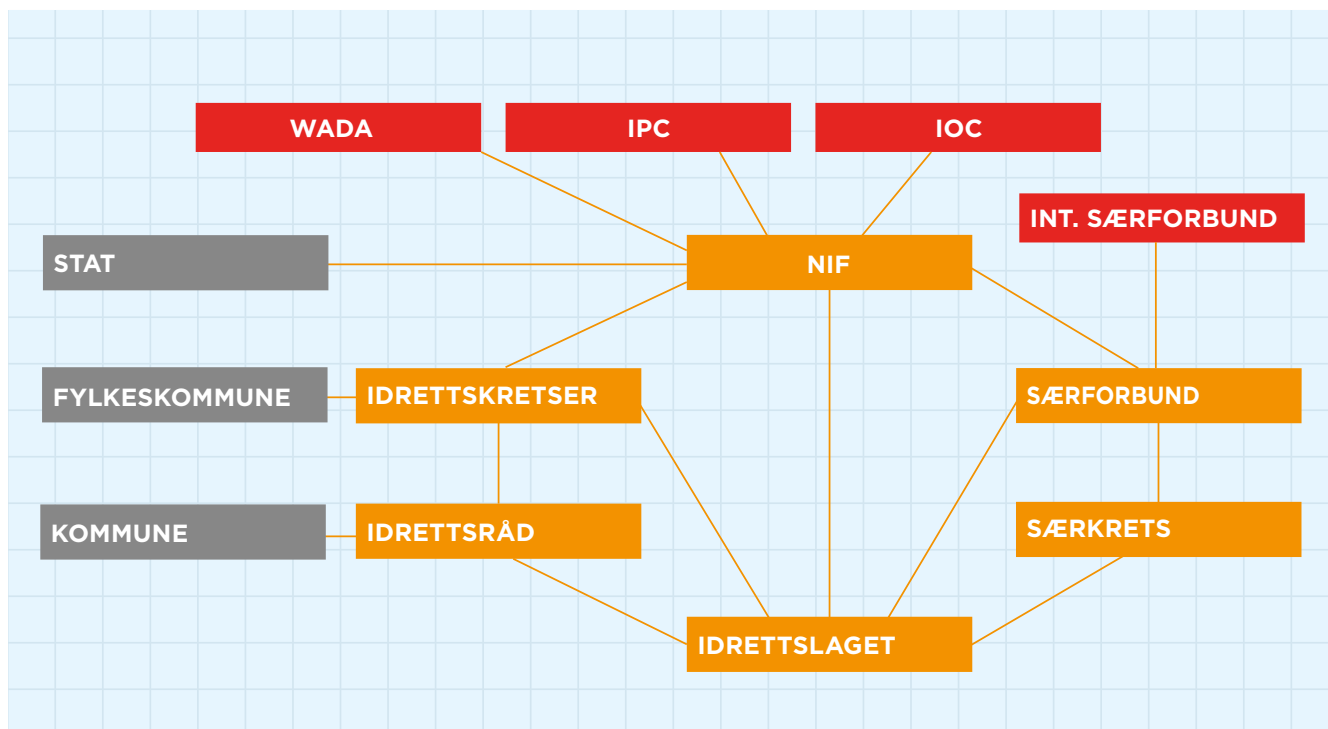
På ledermøtet 03.06.2016 presenterte utvalgsleder John G. Bernander utvalgets arbeid. De fremmøtte representantene på ledermøtet ga utvalget tilbakemeldinger og diskuterte spørsmål som vedrørte utvalgets arbeid.

Kapittel 3

NIFs organisering og kontrollfunksjoner

NIFs ORGANISERING OG KONTROLLFUNKSJONER

Figur 1: Norsk idrett i 2016. Oversikt over norsk idrett med tilsluttede organisasjonsledd og et utvalg organisasjoner og offentlige instanser NIF forholder seg til.

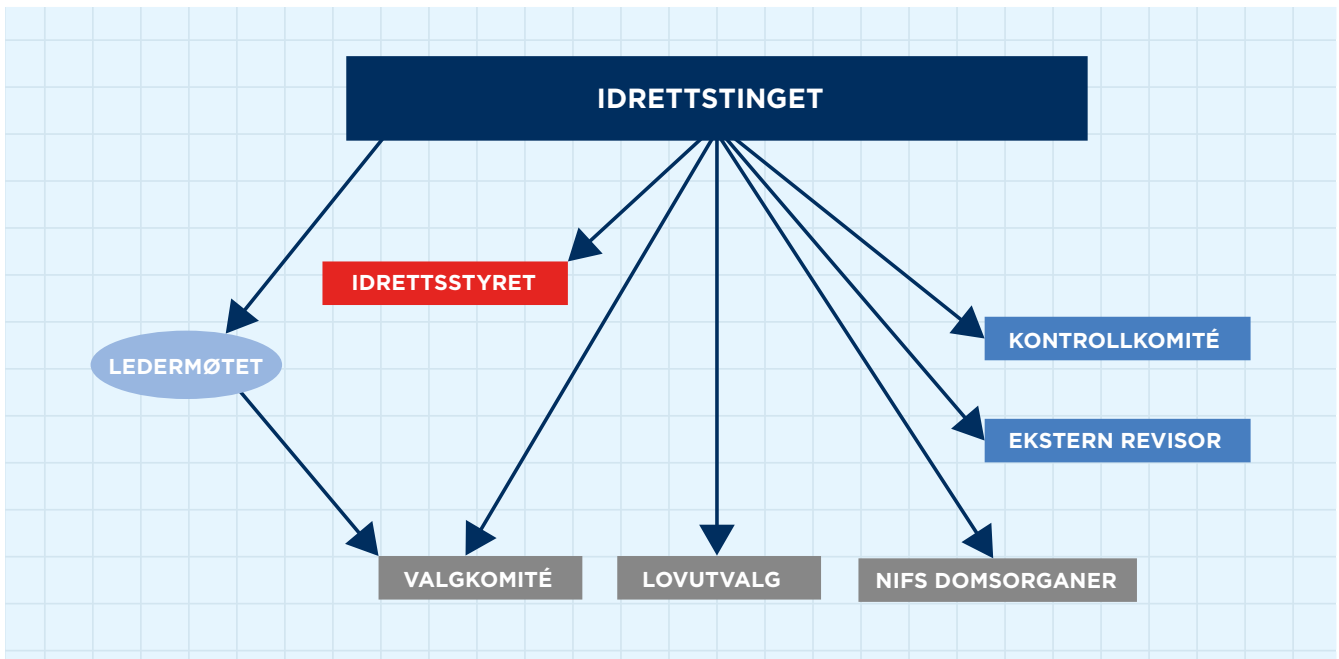
3.1 NORSK IDRETTS ORGANISERING

NIF er paraplyorganisasjonen for norsk idrett og er en frivillig, partipolitisk nøytral og uavhengig organisasjon (Lovdata, 2016 a). Norsk idrett har mer enn 2,2 millioner medlemskap og er dermed Norges største frivillige organisasjon. NIF består av følgende organisasjons-

ledd: idrettskretser, særforbund, særkretser/regioner, idrettsråd og idrettslag.

Felles for alle organisasjonsleddene er at de er selvstendige rettssubjekter, demokratisk styrt av sine medlemmer (Lovdata, 2016 b).

Figur 2: NIFs tingvalgte organer og utvalg.

3.2 NIFS ORGANER OG UTVALG

3.2.1 Idrettstinget

Idrettstinget er norsk idretts høyeste myndighet og idrettstingets beslutninger er bindende for samtlige organisasjonsledd. Idrettstinget avholdes hvert fjerde år. Tingforsamlingen som har stemmerett består av 75 representanter fra særforbund, 75 representanter fra idrettskretser, tre utøverrepresentanter og idrettsstyrets medlemmer.

Foruten disse møter følgende uten stemmerett: lovutvalgets medlemmer, ledere i de faste utvalg, kontrollkomiteens medlemmer, valgkomiteens medlemmer, NIFs generalsekretær og NIFs revisor. Det er også en rekke personer som deltar som observatører, og direktesendt video fra idrettstinget legges åpent ut på NIFs hjemmeside.

Idrettstinget er tillagt en rekke oppgaver. Blant annet godkjenner idrettstinget NIFs regnskap, vedtar budsjett, foretar valg av idrettsstyret og andre tillitsvalgte, engasjerer revisor, vedtar endringer i NIFs lov (Lovdata, 2016 c). Idrettstinget vedtar idrettens felles mål for den

kommende fireårsperioden gjennom et «Idrettspolitisk dokument». Disse felles målene skal legge føringer og være styrende for hele norsk idrett i den kommende fireårsperioden. Idrettstinget 2015 vedtok enstemmig «Idrettspolitisk dokument 2015-2019» som presenterer idrettens grunnverdier, visjoner, formål og virksomhetsidé samt beskriver hvordan disse skal prege organisasjonens arbeid i perioden frem til neste idrettsting.

Tingperioder:

Alle 54 særforbund og 19 idrettskretser har lignende struktur som NIF, men tingperioden varierer fra ett til fire år i de ulike organisasjonsleddene:

- NIF: 4 år
- Særforbund: 1-4 år
- Idrettskretser: 2 år
- Idrettslag: 1 år

3.2.2 Idrettsstyret

Mellom idrettstingene er idrettsstyret NIFs høyeste myndighet. Styrets oppgaver er blant annet å iverksette idrettstingets vedtak, besørge den alminnelige forvaltning, vedta budsjett og fordele de midler som er til disposisjon, føre kontroll med organisasjonsleddenes økonomi, påse at lover og bestemmelser overholdes og tilrettelegge alle saker for idrettstinget. Styret skal godkjenne endringer i idrettskretsene og særforbundenes lov, og har en begrenset adgang til å gi midlertidige lovendringer innenfor enkelte kapitler i «NIFs lov» (se kap. 3.2.5).

Idrettsstyret skal avholde møter minst fire ganger årlig eller når minst fire av styrets medlemmer krever det (Lovdata, 2016 d). De siste årene har idrettsstyret årlig avholdt ca. 10 ordinære møter.

Foruten idrettsstyremøtene avholdes det presidentskapsmøter i forkant av idrettsstyremøtene. Normalt er det noen flere presidentskapsmøter enn det er styremøter i løpet av et år. President, 1. visepresident, 2. visepresident og NIFs generalsekretær stiller i presidentskapsmøtene og diskuterer saker av idrettspolitisk karakter som ikke nødvendigvis må behandles av idrettsstyret.

Idrettsstyret har vedtatt en egen styreinstruks samt en instruks for presidentskapet og generalsekretæren.

3.2.3 Ledermøter

Hvert år mellom idrettstingene avholdes ledermøter i NIF der idrettsstyret og lederne for idrettskretsene og særforbundene har representasjonsrett.

I utformingen av saklisten skal det særlig legges vekt på spørsmål om statusrapportering i henhold til idrettstingets vedtatte langtidsplan og langtidsbudsjett, eventuelle endringer i prioriteringer, regnskaps- og budsjett rapportering og prinsipielle organisasjonsmessige saker.

Idrettsstyret, idrettskretser og særforbund kan fremme forslag til saker som skal behandles, men ledermøtet har etter NIFs lov ingen formell beslutningsmyndighet. Det eneste unntak er året før et idrettsting, der ledermøtet skal velge seks medlemmer og fire varamedlemmer til NIFs valgkomité (Lovdata, 2016 c).

3.2.4 NIFs utvalg

NIF har følgende utvalg, som alle velges av idrettstinget:

- **Lovutvalget:**

Lovutvalget skal avgi uttalelser om innkomne lovforslag og om fortolkningsspørsmål som idrettsstyret forelegger. Lovutvalget kan også selv fremkomme med lovendringsforslag til idrettstinget (Lovdata, 2016 d).

- **Domsutvalget og appellutvalget:**

NIFs domsutvalg og NIFs appellutvalg behandler brudd på NIFs straffebestemmelser, herunder dopingbestemmelsene gitt av World Anti-Doping Agency (WADA). Utvalgene er uavhengige av NIFs styrende organer og kan ikke instrueres av disse (Lovdata, 2016 d).

- **Valgkomiteen:**

Valgkomiteen arbeider etter en instruks vedtatt av idrettstinget. Den skal fremme innstilling på kandidater til samtlige valgte tillitsverv i NIF. Innstillingen fremmes for idrettstinget. Idrettstinget velger kun leder og personlig vara for valgkomiteen, de øvrige medlemmene velges av ledermøtet året før idrettstinget avholdes (Lovdata, 2016 b).

- **Kontrollkomiteen:**

Kontrollkomiteens oppgaver fremgår av NIFs lov, vedtatt av idrettstinget. De omfatter blant annet å føre tilsyn med NIFs økonomi, påse at NIFs midler er anvendt i henhold til lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer, samt at de foretatte økonomiske disposisjoner er i samsvar med NIFs lov og beslutninger fattet av idrettstinget. Kontrollkomiteen skal ha adgang til samtlige regnskaper og de forskjellige styre- og utvalgsprotokoller og skal gjøre seg kjent med avgitte rapporter fra den engasjerte revisor. Dersom kontrollkomiteen finner det påkrevd kan kontrollkomiteen be NIFs revisor utføre spesielle revisjonshandlinger.

Videre skal kontrollkomiteen løpende ta opp forhold den finner nødvendig og rapportere gjennom nummererte rapporter til idrettsstyret og revisor. Kontrollkomiteen skal føre protokoll over sine forhandlinger og avgi beretninger til idrettstinget om sin gjennomgåelse av årsregnskapene og NIFs anliggender for øvrig, herunder budsjetter og budsjettoppfølging, forvaltning generelt og idrettsstyrets arbeid/beretning (Lovdata, 2016 b).

3.2.5 NIFs lov

NIFs lov er organisasjonens eget regelverk som vedtas av idrettstinget, og må ikke forveksles med den lovgivning som gis av Stortinget.

NIFs lov gjelder for samtlige organisasjonsledd, og inneholder bestemmelser vedrørende organisering og drift av de ulike organisasjonsleddene, herunder regler om valgbarhet, habilitet, krav til forsvarlig økonomistyring og honorering av tillitsvalgte. Ved motstrid mellom et organisasjonsledds vedtak eller regelverk og NIFs lov, har NIFs lov forrang (Lovdata, 2016 b).

3.3 NIFS FORMÅL OG VERDIGRUNNLAG

Det fremgår av NIFs formål at:

1. *«NIF skal arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli utsatt for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling. Med idrett menes aktivitet som oppfyller følgende vilkår:*
  - a) *det er fysisk aktivitet av konkurranse-, trenings- og/eller mosjonskarakter*
  - b) *aktiviteten er som konkurranseaktivitet målbar etter godkjent regelverk*
  - c) *aktiviteten tilfredsstiller de etiske normer idretten i Norge bygger sin aktivitet på*
2. *Organisasjonen skal være en positiv verdiskaper for individ og samfunn og dermed styrke sin posisjon som folkebevegelse og drivkraft i samfunnet.*
3. *Organisasjonens arbeid skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet.»*

(Idrettstinget 2015, 2015, s. 24)

NIF har vedtatt visjoner, mål og verdier som skal ligge til grunn for idrettsorganisasjonens arbeid. Det er fire organisasjonsverdier: frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd, og fire aktivitetsverdier: glede, helse, ærlighet og fellesskap. For mer informasjon om idrettens grunnverdier, se vedlegg 2.

3.4 FINANSERING AV NORSK IDRETT

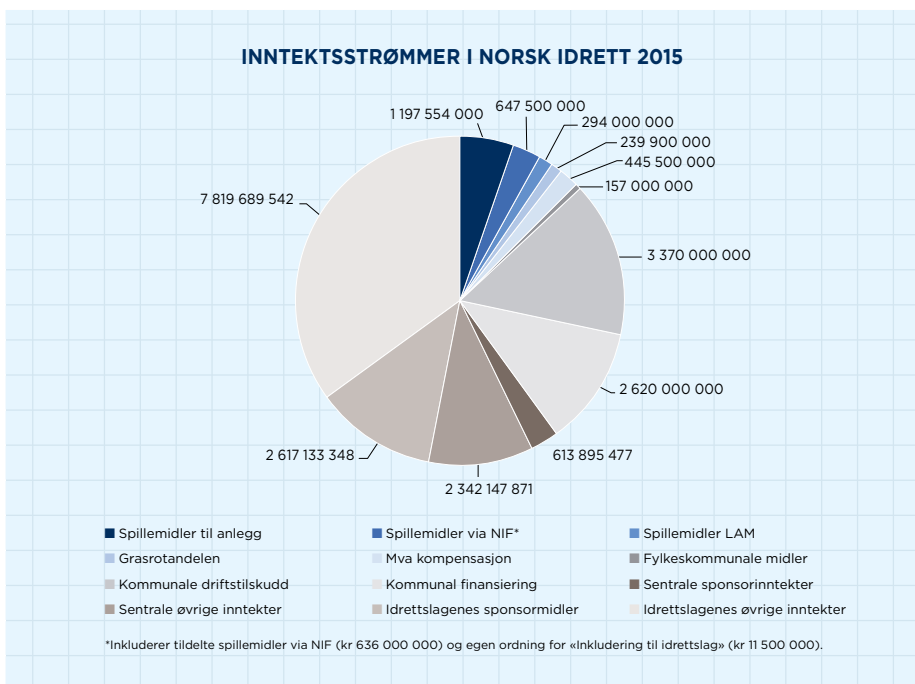
Norsk idretts hovedinntektskilde er den idrettslagene selv skaper gjennom frivillig innsats og økonomiske tilskudd fra medlemmer, sponsorer og publikum. Den frivillige innsatsen som årlig utføres for idretten hadde i 2013 en estimert verdi på 18,5 mrd. kroner (Statistisk sentralbyrå, 2015).

I tillegg til den frivillige innsatsen som utføres for idretten, var den samlede inntektsstrømmen for hele norsk idrett ca. 22,3 mrd. kroner i 2015 (tall hentet fra NIFs nøkkelrapportering, se tabell 1 og figur 3). Den største andelen av denne inntektsstrømmen er egne inntekter til idrettslag og særforbund, og utgjorde 60,9% av den samlede inntektsstrømmen i 2015. Spillemidler til idrettsformål utgjorde 9,6% av den samlede inntektsstrømmen i 2015. I tillegg får idretten store inntekter fra grasrotandelen, mva-kompensasjon, fylkeskommunale midler, kommunale driftstilskudd og annen kommunal finansiering.

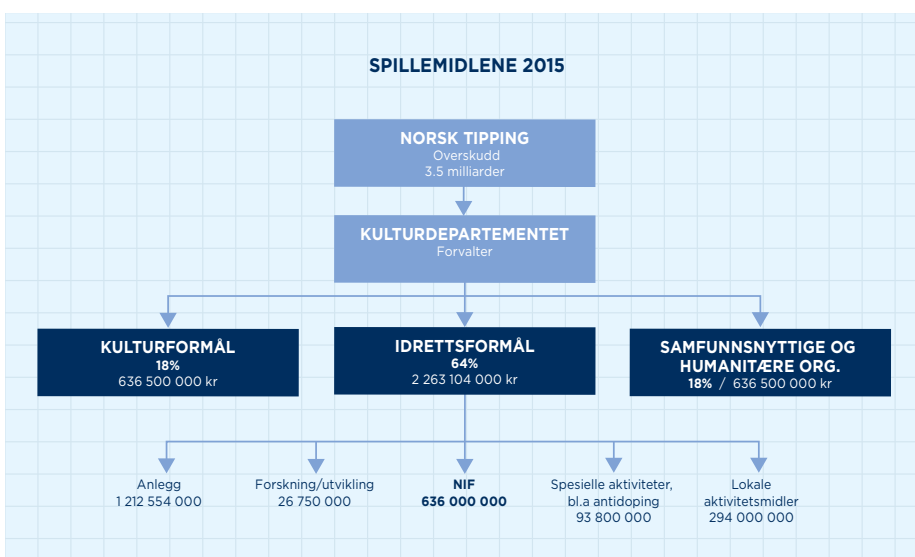
Kategori	Nkr	Prosent
Spillemidler til anlegg	1 197 554 000	5,4%
Spillemidler via NIF	647 500 000*	2,9%
Spillemidler LAM	294 000 000	1,3%
Grasrotandelen	239 900 000	1,1%
Mva kompensasjon	445 500 000	2,0%
Fylkeskommunale midler	157 000 000	0,7%
Kommunale driftstilskudd	3 370 000 000	15,1%
Kommunal finansiering	2 620 000 000	11,7%
Sentrale sponsorinntekter	613 895 477	2,7%
Sentrale øvrige inntekter	2 342 147 871	10,5%
Idrettslagenes sponsormidler	2 617 133 348	11,7%
Idrettslagenes øvrige inntekter	7 819 689 542	35,0%
Summert	22 364 320 238	100,0%

* Inkluderer tildelte spillemidler via NIF (kr 636 000 000) og egen ordning for "Inkludering til idrettslag" (kr 11 500 000).

Tabell 1: Idrettens inntektsstrømmer, 2015.

Figur 3: Inntektsstrømmer for hele norsk idrett i 2015

Figur 4: Fordeling av Norsk Tippings overskudd i 2015 – «Spillemidlene».

Kulturdepartementet forvalter overskuddet til Norsk Tipping som omtales som «spillemidlene». Spillemidlene fordeles mellom idrett (64%), kultur (18%) og samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner (18%) (Regjeringen.no, n.d.). Av norsk idretts samlede inntektsstrøm utgjorde spillemidlene 9,6% i 2015.

I oktober hvert år sender NIF en søknad om tilskudd fra spillemidlene for det påfølgende år til Kulturdepartementet. I desember mottar NIF tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet som tildeler tilskuddet til bestemte poster (se figur 5).

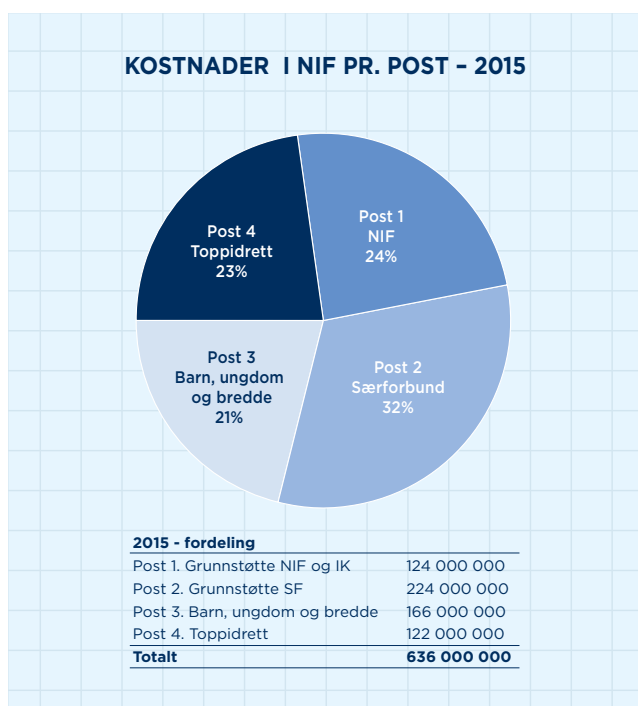
I 2015 ble 636 mill. kroner av idrettens andel av spillemidlene overført direkte til NIF. Dette utgjorde 28,1% av spillemidlene som var til fordeling i idretten. De resterende spillemidlene, i overkant av 1,6 mrd. kroner (71,9%), ble overført direkte til idrettsanlegg, nasjonalanlegg, forsknings- og utviklingsarbeid, spesielle aktiviteter (herunder antidopingarbeid, friluftstiltak for barn og unge, etc.), samt lokale lag og foreninger (Idrettsstyret 2015-2019, 2016).

NIFs andel av spillemidlene til idrettsformål (28,1% i 2015) fordeles til ulike formål/«poster». Post 1 er midler øremerket NIF sentralt og regionalt (19 idrettskretser). Post 2, 3 og 4 er midler øremerket til særforbund, arbeid med barn, ungdom og bredde, samt toppidretten (se figur 5).

I februar hvert år oversender NIF et justert budsjett til Kulturdepartementet, gruppert etter postfordelingen i figur 5. Samtlige kostnader og inntekter inngår i justert budsjett. Videre oversender NIF kvartalsvise regnskapsrapporter til Kulturdepartementet. I kvartalsrapportene fremkommer detaljert informasjon om budsjett, regnskap og prognose. I april året etter tilskuddsåret sender NIF spillemiddelrapporten til Kulturdepartementet.

Spillemiddelsøkningen, den kvartalsvise rapporteringen og spillemiddelrapporten er knyttet til NIFs andel av idrettens spillemidler, kr 636 mill. i 2015. Både spillemiddelsøkningen og spillemiddelrapporten ligger tilgjengelig for offentligheten på NIFs hjemmesider.

Figur 5: Oversikt over NIFs kostnader pr. post i 2015.

3.5 FØRINGER PÅ NIFS RESSURSUTNYTTELSE

Kulturdepartementet har i tildelingen presisert at idrettsstyret har et overordnet ansvar for at en størst mulig andel av ressursene går til aktivitet. Videre er det presisert at idrettsstyret har særskilt plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med forutsetningene i tilskuddsbrevet.

En målsetting om at en størst mulig andel av ressursene skal gå til aktivitet, finner utvalget også i IPD 2015-2019 vedtatt på idrettstinget i 2015. Der fremgår det at effektivisering av intern ressursbruk i norsk idrett skal stå sentralt i perioden 2015-2019 (Idrettstinget 2015, 2015).

3.6 UTVALGETS VURDERING OG ANBEFALINGER

Etter NIFs lov skal kontrollkomiteens beretning til idrettstinget omfatte gjennomgang av årsregnskapene og NIFs «(...) anliggender for øvrig, herunder budsjetter og budsjettoppfølging, forvaltning generelt og styrets arbeid/beretning» (Lovdata, 2016 e, § 2-12 (4)).

Det fremstår for utvalget som at NIFs kontrollkomité utøver en tradisjonell regnskapskontroll/revisjon, i større grad enn forvaltningskontroll. Utvalget oppfatter at kontrollkomiteens mandat gir rom for tolkning, men at mandatet omfatter både regnskapskontroll/revisjon og forvaltningskontroll. Kontrollkomiteens tolkning av sitt mandat kommer til uttrykk i deres årsberetninger, der det i hovedsak kun blir redegjort for en regnskapskontroll.

Utvalget anbefaler at kontrollfunksjonen utvides til å innebære en fortløpende forvaltningskontroll. For at forvaltningskontroll skal kunne utføres fortløpende og på en tillitvekkende måte må kontrollkomiteen ha tilgang på tilstrekkelige administrative ressurser, enten ved internt ansatte kontrollere, og/eller fra revisjons-selskaper eller andre.

Utvalget er av den oppfatning at tidsspennet for godkjenning av NIFs regnskaper er for stort. Ettersom det kun er idrettstinget som kan godkjenne regnskapene og formelt sett skal ta stilling til kontrollkomiteens beretning, innebærer dette i realiteten en fireårig regnskapsperiode i NIF.

Selv om regnskapet og kontrollkomiteens beretning fremlegges på de årlige ledermøtene, har ledermøtet ingen beslutningsmyndighet til å godkjenne disse. For

at organisasjonens medlemmer i større grad skal få eierskap til regnskapene og ansvarliggjøres fortløpende, anbefaler utvalget at regnskap og årsberetninger formelt godkjennes årlig. Om dette skal gjøres av ledermøtet eller ved å etablere hyppigere idrettsting, må være opp til idretten selv å vurdere. Større beslutningsmyndighet til ledermøtet, eller hyppigere idrettsting vil også gi idretten adgang til å foreta endringer i idrettens regelverk oftere enn hvert fjerde år.

Utvalget anbefaler at:

- NIFs budsjett, årsregnskaper, årsberetning og kontrollutvalgets beretning behandles og vedtas årlig.
- NIF vurderer arbeidsdelingen mellom ledermøter og idrettsting for blant annet å sikre årlig gjennomgang av budsjett, årsregnskaper og beretninger, og en mer fleksibel adgang til å foreta endringer i idrettens regelverk.
- kontrollkomiteens mandat presiseres til å innebære tydeligere krav om kontroll av ressursbruk og oppfølging av vedtak.
- kontrollkomiteen gis tilgang til tilstrekkelige administrative ressurser for at en forvaltningskontroll skal kunne utføres fortløpende og på en tillitvekkende måte.

Kapittel 4

NIF – åpenhet, innsyn og offentliggjøring

NIF – ÅPENHET, INNSYN OG OFFENTLIGGJØRING

I utvalgets mandat fremgår det at utvalget skal vurdere om det med utgangspunkt i andre sammenlignbare frivillige organisasjoner er en annen praksis knyttet til offentliggjøring av økonomisk informasjon, og derigjennom vurdere om det er grunn til å endre idrettens status knyttet til offentlighetsloven.

NIF er en frivillig, partipolitisk nøytral og uavhengig organisasjon som faller utenfor offentlighetslovens virkeområde. NIF kan derfor ikke selv beslutte å være omfattet av loven, men kan selv vedta at tilsvarende regler om innsyn som gjenfinnes i offentlighetsloven skal gjelde for idretten (Lovdata, 2009 a).

4.1 INNSYN ETTER OFFENTLIGHETSLOVEN

«Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd», heretter «offentlighetsloven», regulerer offentlighetens adgang til innsyn i de virksomheter som omfattes av loven. Lovens formål er følgende:

«Formålet med lova er å leggje til rette for at offentlig verksemd er open og gjennomiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta. Lova skal òg leggje til rette for vidarebruk av offentlig informasjon.» (Lovdata, 2009 b, § 1)

Formålet med offentlighetsloven er på mange måter overførbar til idrettens behov for å legge til rette for åpenhet og kontroll med beslutningsprosesser og ressursbruk. Utvalget anser det imidlertid for å være en prinsipiell forskjell på begrunnelsen for at organer som utøver offentlig myndighet er pålagt regler om åpenhet og innsyn og hva som bør gjelde private aktører og organisasjoner. Det er også andre hensyn som tilsier innsyn og kontroll med offentlig myndighetsutøvelse og maktutfoldelse, enn overfor idretten som frivillig sektor og NIF som en stor privat og partipolitisk uavhengig organisasjon.

For utvalget har det derfor vært en sentral oppgave å vurdere hvilket omfang av åpenhet idretten i dag praktiserer, og hvilke fordeler og ulemper en eventuell vedtakelse av tilsvarende regler som offentlighetsloven vil medføre for idretten. Utvalget kommer også med klare anbefalinger til hvordan idretten kan bli mer transparent

og praktisere åpenhet utover det som er praksis i dag. Til hjelp i dette arbeidet har utvalget også hatt tilgjengelig en juridisk utredning som advokatfirmaet Haavind har utarbeidet for Norges Fotballforbund.

Offentlighetslovens hovedregel er at enhver kan kreve innsyn i saksdokumenter, journaler og lignende register dersom ikke annet følger av lov eller forskrift med hjemmel i lov. Det følger videre av loven hvilke dokumenter organet kan velge å unnta fra offentligheten, men organet vil alltid ha en plikt til å vurdere og likevel gi helt eller delvis innsyn dersom hensynet til offentlig innsyn veier tyngre enn behovet for unntak (Lovdata, 2009 c).

En generell adgang til innsyn i organets dokumenter stiller krav til organets dokumenthåndtering. Av den grunn pålegges organer, som omfattes av offentlighetsloven, å føre journal etter reglene i arkivloven, med tilhørende forskrifter (Lovdata, 2009 d). Organet som mottar en innsynsbegjæring plikter å behandle denne uten ugrunnet opphold (Lovdata, 2009 e).

Idrettens organer har ingen felles sett med regler eller retningslinjer som regulerer en tilsvarende innsynsrett i dokumenter. Dette medfører at det heller ikke foreligger regler eller retningslinjer som regulerer de styrende organers, eller overordnede organisasjonsledds, adgang til å holde tilbake opplysninger eller dokumenter fra sine medlemmer eller andre. Hva som eventuelt skal holdes tilbake fra medlemmene eller offentligheten er derfor kun begrenset til det som følger av alminnelig lovgivning, eksempelvis begrensninger i adgangen for utlevering av sensitive personopplysninger, eller hva de styrende organer til enhver tid måtte beslutte å avslå innsyn i.

Ettersom samtlige organisasjonsledd er medlemsstyrt, kan medlemmene, gjennom beslutninger på organisasjonsleddenes årsmøter/ting, kreve at dokumenter utleveres eller at styret redegjør for konkrete saker medlemmene har spørsmål til. Om medlemmene ikke får de opplysningene de krever, kan de beslutte å velge nye tillitsvalgte i styrende organer i organisasjonsleddet og på denne måten fremtvinge opplysningene (Lovdata, 2016 e).

4.2 VEDTAK PÅ IDRETTSTINGET I 2007

På idrettstinget 2007 ble det fremmet forslag om å innarbeide et system for større åpenhet i NIFs sentrale politiske organer, og at prinsippene i offentlighetsloven skulle legges til grunn. Følgende vedtak ble fattet:

«Idrettstinget pålegger Idrettsstyret i løpet av kommende tingperiode å innarbeide et system for større åpenhet i NIFs sentrale politiske organer. Prinsippene i lov om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven) skal legges til grunn» (Idrettstinget 2007, 2007, s. 13).

Det påtroppende idrettsstyret behandlet oppfølgingen av vedtaket på sine to første styremøter, den 29.05.2007 og 22.06.2007.

Av protokollen fra sistnevnte idrettsstyremøte understrekes det at prinsippet om større åpenhet har til formål å bedre informasjonen til medlemsorganisasjonen (Idrettsstyret 2007-2011, 2007). Utvalget kan ikke se at det senere ble foretatt en gjennomgang av hvilke prinsipper, og hvordan prinsippene fra offentlighetsloven skulle legges til grunn.

Derimot ser utvalget at praksis med hensyn til åpenhet ble endret ved etablering av nye rutiner og innført gjennom:

- Publisering av sakslister på internett i forkant av hvert idrettsstyremøte.
- Innføring av en «Åpen time» for pressen og organisasjonen i etterkant av idrettsstyremøtene.

Oppfølgingen av idrettstingets vedtak i 2007 ble behandlet i NIFs årsrapport fra 2007 der følgende fremgår:

«Idrettstinget vedtok større åpenhet i organisasjonen. Fra og med idrettsstyremøtet i august har det vært avsatt tid på slutten av møtet til «Åpen time» for presse og organisasjonen. Tiltaket har hatt varierende oppslutning» (Idrettsstyret 2007-2011, 2008 s. 3).

NIFs årsrapport fra 2007 ble behandlet på idrettstinget 2011, og det fremkommer av protokollen at det hverken var spørsmål eller kommentarer til årsrapporten:

«Årsberetning 2007, 2008, 2009: Ingen spørsmål eller kommentarer fremkom. (...) Vedtak: Årsberetning for 2007, 2008, 2009 og 2010 ble enstemmig godkjent.

Rapportene fra kontrollkomiteen, domsutvalget, appellutvalget og lovutvalget ble enstemmig godkjent» (Idrettstinget 2011, 2011 s. 8-9).

Det var heller ingen øvrige bemerkninger på idrettstinget i 2011 eller i 2015 knyttet til vedtaket fra 2007 om mer åpenhet.

Inntil første halvdel av 2016, da diskusjonen om åpenhet ble en mediasak, synes det som om idrettens egne demokratiske organer har oppfattet publisering av sakslister, åpen time og offentliggjøring av idrettsstyrets referater som tilstrekkelig oppfølging av vedtaket i 2007.

4.3 DAGENS PRAKSIS KNYTTET TIL ÅPENHET OG INNSYN

Selv om det foreligger regler om hva som skal offentliggjøres eller hva det skal gis innsyn i, praktiseres det en betydelig offentlighet i idretten både overfor medlemmene og for offentligheten. NIF publiserer på sin hjemmeside en omfattende mengde informasjon om sin virksomhet.

NIF offentliggjør rutinemessig følgende dokumenter:

- Saksdokumenter til idrettsting
- Protokoller fra idrettsting
- Sakslister til idrettsstyremøter
- Protokoller fra idrettsstyremøter
- Sakslister til ledermøter
- Referater fra ledermøter
- NIFs årsrapporter
- Styrets årsberetninger med revisjonsberetning og kontrollkomiteens beretning
- Spillemiddelsøknader
- Spillemiddelrapporter
- Protokoller fra lovutvalget
- Avgjørelser fra domsutvalgene
- Brev og nyhetssaker av interesse for medlemmene
- Direktesendt video fra idrettstinget og ledermøtet

I tillegg har NIF full åpenhet rundt idrettsstyrets, presidentens, presidentskapets og generalsekretærens honorarer, lønn og godtgjørelser. I idrettsstyrets møte nr. 9 (14.-15.04.2016) ble det besluttet at idrettsstyrets og generalsekretærens utgifter til reise og representasjon for inneværende tingperiode skulle offentliggjøres.

4.4 KONTROLLKOMITEENS INNSYNSADGANG

Samtlige organisasjonsledd som er pålagt, eller har valgt, å følge regnskapsloven skal engasjere revisor og velge en kontrollkomité. Kontrollkomiteen er valgt av medlemmene ved organisasjonsleddets årsmøte/ting og skal svare for medlemmene. Ettersom kontrollkomiteens adgang til innsyn i organisasjonsleddet er omfattende, vil medlemmer eller andre kunne henvende seg til kontrollkomiteen dersom det er forhold kontrollkomiteen bør oppfordres til å undersøke nærmere.

4.5 OFFENTLIGHET KNYTTET TIL RESSURSBRUKEN I NIF

NIF søker årlig Kulturdepartementet om tilskudd. Med bakgrunn i kravene nedfelt i Stortingets bevilgningsreglement, har departementet vedtatt «Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt spillemidler til idrettsformål fra Kulturdepartementet». Kulturdepartementets retningslinjer og vilkår om tildeling av midler inneholder ingen krav til åpenhet eller innsyn for tredjepart, men inneholder krav til mottaker om rapportering på bruken av de tildelte midler (Regjeringen, 2015).

Gjennom tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet til NIF, datert 18.12.2015 (se vedlegg 3), fremgår en spesifisering av vilkårene for tilskudd. Kulturdepartementet har i tildelingen presisert at NIF plikter å rapportere bruken av midlene. Gjennom flere år har de tildelte midlene blitt delt opp i fire hovedposter (se kap. 3.4).

NIF utformer årlig en rapport (spillemiddelrapporten) om bruken av de tildelte spillemidlene. Rapporten er en sentral kilde for offentligheten til å få kunnskap om NIFs bruk av de tildelte midlene og om bruken har bidratt til å nå de målene som NIF har ønsket å oppnå ved tildelingen. Foruten spillemiddelrapporten rapporterer NIF følgende til Kulturdepartementet:

- Årsbudsjett på avdelingsnivå
- Kvartalsvis regnskapsrapporter på avdelingsnivå som viser:
  - Regnskap mot budsjett og prognose
  - Avvik mellom regnskap og budsjett/prognose
  - Kommentarer til avvik

- Årlig spillemiddelrapport som inkluderer:
  - Vedtatt årsregnskap m/noter
  - Årsregnskap på avdelingsnivå med kommentarer
  - Finansiell rapport
  - Årsrapport

I Stortingsmelding 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen» har Kulturdepartementet uttalt følgende om modellen for rapportering:

«Postinndelingen skal også sikre grunnlaget for en god rapportering fra NIF på måloppnåelse og tilstrekkelig innsyn i virksomheten og måloppnåelse til å ivareta offentlige dokumentasjonsbehov.»

Etter Kulturdepartementets vurdering fungerer ordningen med å dele opp tilskuddet til NIF i fire store rammeposter tilfredsstillende. Modellen gir et grunnlag for kontroll og mulighet til å følge opp at de overordnede statlige målene for tilskuddet til NIF ivaretas.»

(Meld. St. 26 2011-2012, 2012, s. 43)

Som tidligere beskrevet har kulturministeren, i brev av 12.04.2016, varslet at det vil settes nye vilkår knyttet til tilskudd for 2017. Utvalget anser sine anbefalinger for å dekke de forhold kulturministerens brev omhandler.

4.6 YTRINGSFRIHET, ÅPENHET OG ANSVAR

Retten til å ytre seg er en grunnleggende menneskerett. Ut over de begrensninger som eventuelt følger av særlover og den taushetsplikt arbeidsgiver og arbeidstaker har avtalt, begrenses ansattes adgang til å ytre seg av en alminnelig ulovfestet og gjensidig lojalitetsplikt som foreligger mellom enhver ansatt og sin arbeidsgiver. Det er ytringene en ansatt fremsetter som privatperson, som er vernet. Det er opp til NIF som arbeidsgiver, å beslutte hvem som skal uttale seg på vegne av NIF, og hva som skal ytres på vegne av NIF.

Arbeidsgiver kan gjennom egne retningslinjer gi uttrykk for sin vurdering av forholdet mellom lojalitetsplikten og ytringsfriheten. Det er imidlertid svært krevende å lage retningslinjer for ansattes ytringsfrihet uten at disse begrenser ytringsfriheten ulovlig. Utvalget viser til at Sivilombudsmannen av eget tiltak nylig har tatt opp spørsmålet om offentlige ansattes ytringsfrihet i sak 2015/940, publisert 11.01.2016.

Sivilombudsmannen vurderte daværende rundskriv H-2098 «Om yringsfridom og lojalitetsplikt for tilsette i kommunar og fylkeskommunar» og «Ethiske retningslinjer for statstjenesten». På bakgrunn av Sivilombudsmannens henvendelse fant Kommunal- og moderniseringsdepartementet at det mest hensiktsmessige tiltaket var oppheving av rundskrivet.

Sivilombudsmannen mente at de etiske retningslinjene for statstjenesten gikk for langt i å begrense offentlig ansattes yringsfrihet, og at det var tvilsomt om disse retningslinjene er i overenstemmelse med Grunnloven § 100. Sivilombudsmannens undersøkelser ble konkludert på følgende måte:

«Ombudsmannen mener det er behov for konkrete tiltak for å styrke offentlig ansattes yringsfrihet, og at dette mest hensiktsmessig kan skje gjennom en mer aktiv veiledning fra departementets side. Anbefalte tiltak er å revidere/opprette rundskriv til kommunene om de ansattes yringsfrihet, samt revidere Ethiske retningslinjer for statstjenesten.»

(Sivilombudsmannen, 2016)

I motsetning til staten har ikke NIF et eget regelverk som begrenser de ansattes yringsfrihet og utvalget anbefaler heller ikke at NIF utarbeider dette.

Yringsfriheten er en grunnleggende menneskerett og en bør etter utvalgets oppfatning være tilbakeholden med å utarbeide retningslinjer som begrenser de ansattes adgang til å ytre seg ut over det som ligger i den gjensidige ulovfestede lojalitetsplikten mellom ansatte og arbeidsgiver. Om en ytring er i strid med lojalitetsplikten vil bero på en skjønsmessig og sammensatt vurdering der både vurderinger av hvem som fremsatte en ytring, og omstendighetene denne ble fremsatt i, vil være relevant.

Utvalget anbefaler derfor at NIF fortsetter å arbeide kontinuerlig med prosesser for å sikre en åpenhetskultur der de ansatte oppfordres til å bruke sin yringsfrihet, samtidig som de er bevisst forholdet mellom yringsfrihetens grenser og den gjensidige lojalitetsplikten i et arbeidsforhold.

4.7 UTVALGETS VURDERING OG ANBEFALINGER

Idrettens omdømme og tillit både blant egne medlemmer og samfunnet fordrer åpenhet og innsyn om aktiviteter, prioriteringer og ressursbruk. Prinsippene om å utvise åpenhet må gjennomsyre organisasjonen, dens ansatte og tillitsvalgte.

Idrettsstyret har vedtatt at det skal praktiseres større åpenhet om NIFs regnskapsopplysninger fra 01.01.2017 og vil utarbeide rutiner for å håndtere innsynsadgangen. Utvalget anser at en generell innsynsrett for andre opplysninger, tilsvarende offentlighetsloven, med betydelige krav til journalføring, utlegging av journaler, herunder vurdering av sladding av personopplysninger, forretningshemmeligheter mm, vil være svært tidkrevende og lite hensiktsmessig i forhold til de hensyn som tilsier en slik praksis for innsyn og kontroll med offentlig myndighetsutøvelse.

Utvalgets vurdering samsvarer med funnene i evalueringen av offentlighetsloven som er gjennomført på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Av denne fremkommer det at selvstendige virksomheter som er underlagt offentlighetslovens krav, opplever ressursbruken ved etablering av rutiner, systemer og kompetanse i organisasjonen som urimelig i forhold til antallet innsynsbegjæringer de mottar. Flere trekker også frem at det i mange tilfeller kanskje uansett ville bli gitt innsyn selv om organisasjonen ikke hadde vært omfattet av loven. Videre fremkommer det at flere av informantene ser det som problematisk at offentlighetsloven medfører mye arbeid og vanskelige avveininger når det gjelder drift og organisering (Viblemo et al., 2016).

Idretten har selv, gjennom IPD 2015-2019 (vedtatt på idrettstinget i 2015), vektlagt at effektivisering av intern ressursbruk er et mål for perioden 2015-2019. Tilsvarende har Kulturdepartementet i sitt tildelingsbrev for 2016 (vedlegg 3) presisert at størst mulig andel av ressursene skal gå til aktivitet.

Det er et krav fra idretten og en forutsetning for tildeling av midler fra myndighetene, at så mye som mulig av midlene skal gå til aktivitet. Dette innebærer at NIF ikke bør innføre unødig ressurskrevende administrative rutiner. Hensyn til åpenhet og innsyn kan etter utvalgets vurdering ivaretas på en god måte uten at idretten skal ta i bruk administrative krav som offentlig forvaltning er underlagt. Det vises til utvalgets anbefalinger i kapittel 3.6.

Utvalget anbefaler at:

- NIFs årsberetning må inneholde en egen redegjørelse om hvordan åpenhet praktiseres og utvikles.
- det etableres innsynsrett i løpende avviksrapporteringer, og med rett til innsyn på bilagsnivå etter begjæring fra tredjeperson. Innsyn må kunne nektes av personvern hensyn, konkurransemessige forhold eller forretningsmessige hensyn.
- idrettsstyrets beslutning om å offentliggjøre sine og generalsekretærens reiseregninger for inneværende tingperiode må bli en fast fremtidig praksis.
- kontrollkomiteens beretning må inneholde en oversikt over idrettsstyrets og generalsekretærens reise- og representasjonskostnader.
- NIFs praksis med hensyn til offentliggjøring av sakslister og protokoller for styremøtene vurderes innført som praksis for underliggende organisasjonsledd.
- NIF arbeider kontinuerlig med prosesser for å sikre en åpenhetskultur der de ansatte oppfordres til å bruke sin ytringsfrihet, samtidig som de er bevisst forholdet mellom ytringsfrihetens grenser og den gjensidige lojalitetsplikten i et arbeidsforhold.

Kapittel 5

NIF og sammenlignbare organisasjoner

NIF OG SAMMENLIGNBARE ORGANISASJONER

Sammenligningen mellom NIF og de fire øvrige organisasjonene (Norges Røde Kors, Norsk Folkehjelp, Norges Fotballforbund og Norges Skiforbund) ble gjennomført av DNV GL ved utarbeidelse av et vurderingsskjema som organisasjonene selv fylte ut. Vurderingsskjemaet behandlet ulike administrative og økonomiske områder som anses relevante i forhold til utvalgets mandat og ligger som vedlegg til rapporten (se vedlegg 4). Ferdigutfylte vurderingsskjemaer og eventuelle uklarheter i svarene ble diskutert og justert i møter og e-postutvekslinger med organisasjonene. Det er ikke foretatt ytterligere kontroll eller verifikasjon av de svarene organisasjonene selv har kommet med, og det kan derfor være unøyaktigheter og/eller mangler i informasjonsgrunnlaget.

Sammenstillingen og kvalitative vurderinger av resultatet danner grunnlaget for utvalgets vurderinger og anbefalinger.

5.1 ÅPENHET OM STYRETS ARBEID

Sammenligning med øvrige organisasjoner

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene satte søkelys på om saksinnkalling, saksdokumenter og styreprotokoller ble gjort offentlige i forkant/etterkant av styremøter, og om det gis innsyn dersom media etter spør informasjon fra nevnte dokumenter.

Sammenligningen viser at NIF på dette området var på nivå med eller praktiserte større åpenhet og hadde bedre rutiner enn de øvrige organisasjonene.

ÅPENHET OM STYRETS ARBEID	
NIF	NIF offentliggjør sakslister i forkant av hvert styremøte. Protokoller fra styremøtene blir offentliggjort på NIFs hjemmeside.
Øvrige organisasjoner	Ingen av organisasjonene offentliggjør sakslister, saksdokumenter eller protokoller. En av organisasjonene opplyste at protokoller/saksdokumenter ble lagt ut på intranett og gjort tilgjengelig for alle tillitsvalgte nasjonalt og regionalt. Alle organisasjonene bekreftet at de kunne gi innsyn i innkalling, saksdokumenter og protokoller ved forespørsel. To av organisasjonene understreket at dette vil være en vurderingssak ved hver enkelt tilfelle (saker som omhandler enkeltpersoner, ansatte e.l. vil det som regel nektes innsyn i).

Utvalgets vurdering og anbefalinger

I tillegg til at NIF offentliggjør sakslister og protokoller fra styremøtene, offentliggjøres en rekke andre rapporter og dokumenter (se kap. 4.3). Videoer fra idrettsting og ledermøte sendes også direkte på NIFs hjemmesider slik at dette er tilgjengelig for offentligheten. Utvalget har ikke informasjon om at de sammenlignbare organisasjonene praktiserer samme grad av åpenhet.

Utvalget anbefaler at:

- NIFs praksis med hensyn til offentliggjøring av sakslister og protokoller for styremøtene vurderes innført som praksis for underliggende organisasjonsledd.

5.2 INNKJØPSRUTINER

De fleste store organisasjoner har retningslinjer som beskriver krav og prosesser ved innkjøp av varer og/eller tjenester. Hvordan disse utformes vil være avhengig av omfanget av og typen innkjøp som gjøres samt hvordan innkjøpsfunksjonen er organisert.

Sammenligning med øvrige aktører

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Skriftlighet og implementering
- Krav og prosess knyttet til konkurrerende anbud
- Kriterier for vurdering og valg av leverandører (inkludert etikk og omdømme)
- Godkjenning og habilitet
- Kontroller for overholdelse av rutinen
- Åpenhet/rapportering

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området var på nivå med, eller hadde bedre rutiner enn de øvrige.

INNKJØPSRUTINER	
NIF	<p>NIF har skriftlige retningslinjer som tilfredsstillende dekket punktene i vurderingsskjemaet.</p> <p>Attestasjon- og kontrollrutiner er utarbeidet.</p> <p>Enkelte svakheter knyttet til anbud og operative habilitetskriterier.</p>
Øvrige organisasjoner	<p>To av organisasjonene har skriftlige retningslinjer som tilfredsstillende dekket punktene i vurderingsskjemaet.</p> <p>De øvrige to organisasjonene har dels mangelfulle skriftlige rutiner, samt noe mangelfullt på regler om anbud, valg av leverandører og habilitet.</p>

Utvalgets vurdering og anbefalinger

Utvalgets vurdering er at NIF har gode og tilfredsstillende retningslinjer og rutiner på mange av de sentrale temaene på dette punktet. Enkelte av de sammenlignbare organisasjonene har utarbeidet tydelige krav om at det skal innhentes konkurrerende anbud ved større innkjøp. NIF utlyser i dag enkelte anbud via Doffin, eller innhenter flere tilbud. Det er ikke laget generelle anbudsregler for NIF, og utvalget mener NIF vil være tjent med å utarbeide regler om konkurrerende anbud.

Når det gjelder habilitetsregler eksisterer det regler for dette i NIFs lov som er sammenfallende med forvaltningslovens bestemmelser. På dette området mener utvalget at det kan være grunn til å lage mer utfyllende og konkrete retningslinjer som vil klargjøre i hvilke situasjoner/funksjoner det skal utøves særlig aktsomhet og åpenhet for å unngå interessekonflikt eller mistanke om dette.

Utvalget anbefaler at:

- det utarbeides egne retningslinjer som presiserer eksisterende habilitetsregler for de ulike områder/funksjoner som f.eks. ansettelser, innkjøp, anbud, forhandling, og interessekonflikter.
- det vurderes å etablere et habilitetsregister for tillitsvalgte, og ansatte med funksjoner der dette er relevant.
- vurdering av habilitet må etableres som et fast punkt på idrettsstyrets agenda.
- det utarbeides retningslinjer for innhenting av konkurrerende tilbud, valg av leverandører og inngåelse av rammeavtaler.

5.3 REISER OG REPRESENTASJON

Sammenligning med øvrige aktører

Både NIF og de øvrige organisasjonene har stor reisevirksomhet. Det er enkelte særtrekk ved NIFs reisevirksomhet som kan gi behov for fleksibilitet i slike retningslinjer. Reisemålene til NIF fastsettes som regel av internasjonale møter og arrangementer (f.eks. olympiske og paralympiske leker, verdensmesterskap, etc.). Dette betyr ofte svært mange tilreisende og i enkelte tilfeller reiser til avsidesliggende områder hvor risiko knyttet til sikkerhet kan være en utfordring. Dette kan gjenspeile seg i valg av – og derigjennom kostnader knyttet til – hotell, transport og annet.

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Skriftlighet og implementering
- Kriterier eller standarder/regulativ for refusjon
- Representasjon og private reiser
- Godkjenning og kontroll
- Åpenhet/rapportering

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området var på nivå med eller hadde bedre rutiner enn de øvrige.

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget synes det er viktig å understreke at det er ikke er «riktig» eller «galt» om en organisasjon har valgt å legge seg på en linje der reiser dekkes etter regning eller etter faste satser, f.eks. statens reiseregulativ. NIF har evaluert kostnadene ved å dekke reiseutgifter etter regning opp mot kostnadene ved å bruke statens reiseregulativ, og konkluderte med at reisekostnadene for NIF ble vesentlig lavere når disse ble dekket etter regning, fremfor etter statens reiseregulativ.

På den annen side vil det å henvise til en objektiv og målbar standard kunne gjøre kontroll og avvikrapportering enklere og mer transparent. Dette forholdet mener utvalget også gjør seg gjeldende hva angår kostnader knyttet til representasjon.

REISER OG REPRESENTASJON	
NIF	<p>NIF har skriftlige retningslinjer som tilfredsstillende dekket punktene i vurderingsskjemaet.</p> <p>Reisekost dekkes «etter regning». Reisen skal for øvrig gjennomføres billigst mulig.</p> <p>NIF har en sentralt fremforhandlet flyavtale og hotellavtale.</p> <p>NIF har reisekontor som bestiller flyreiser, og ansatte bestiller selv overnatting.</p>
Øvrige organisasjoner	<p>Alle organisasjonene har skriftlige retningslinjer som stort sett dekket punktene i vurderingsskjemaet tilfredsstillende. I en av organisasjonene var det noe uklare regler knyttet til representasjon.</p> <p>To av organisasjonene henviste til statens regulativ mens de to øvrige dekket reisekost «etter regning». For øvrig hadde organisasjonene henvisning til «billig reisemåte/Economy», to av organisasjonene hadde også sentralt forhandlede hotellavtaler.</p> <p>Det var for øvrig stor variasjon i hvordan prosessen og strukturen vedrørende reisebestillinger ble gjennomført. To organisasjoner bestiller reiser via reisekontor, én organisasjon har sentralisert bestilling av overnatting, én organisasjon operer med at ansatte bestiller reisen selv.</p>

Utvalget anbefaler at:

- det etableres beløpsgrenser som f.eks. statens reiseregulativ/personalhåndbok for refusjon av reise- og representasjonskostnader, eller en egen standard med maksimalbeløp for refusjon.
- det innføres et system for avvikrapportering til kontrollkomiteen når reise- og representasjonsbruken går utover fastsatte beløpsgrenser.
- det etableres rutiner for at kontrollkomiteen presenterer avvik i sin løpende rapportering. Disse rapportene legges åpent ut eller med innsynsrett etter begjæring fra tredjeperson.
- det utarbeides rutiner for at det er den øverste leder tilstede ved representasjon/middager etc. som signerer for og/eller legger ut for utgifter.

5.4 GAVER TIL ANSATTE

Sammenligning med andre aktører

I mange organisasjoner er det vanlig at det gis gaver eller oppmerksomhet til ansatte i forbindelse med jubileer eller andre merkedager. Alle organisasjonene hadde retningslinjer på dette punktet og området synes lite problematisk.

GAVER TIL ANSATTE	
NIF	NIF har skriftlige retningslinjer.
Øvrige organisasjoner	Alle organisasjonene har skriftlige retningslinjer.

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget har ingen kommentarer eller anbefalinger til dette punktet.

5.5 ETISKE RETNINGSLINJER OG ANTIKORRUPSJON

Sammenligning med andre aktører

Problemstillinger knyttet til etikk og antikorrupsjon er blitt stadig mer aktuelt og gjør seg gjeldende innen alle typer organisasjoner. Det er i dag klare forventninger om at alle større organisasjoner må ha gode retningslinjer for håndtering av virksomhetens risikoområder og at disse retningslinjene må være godt implementert i organisasjonen.

Det finnes overordnede regler som NIF er underlagt på dette området, lovbestemte og internasjonale bestemmelser fra andre internasjonale forbund, men det finnes ikke egne utarbeidede retningslinjer.

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Skriftlighet og implementering
- Hvorvidt retningslinjene dekker alle relevante risikoområder
- Agenter og lobbyister

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området var dårligere enn de øvrige.

ETISKE RETNINGSLINJER OG ANTIKORRUPSJON

NIF	<p>NIF har regler som forbyr samtlige ansatte og tillitsvalgte å ta imot eller inngå avtale om godtgjørelse i strid med idrettens bestemmelser.</p> <p>Som nasjonal olympisk komité er NIF underlagt «IOC Code of Ethics». NIF har etablert etiske retningslinjer, men disse kunne dekket flere risikoområder, herunder anti-korrupsjon. De etiske retningslinjene har ikke kriterier knyttet til beløpsgrenser for gaver og naturalytelser som tilbys til eller fra organisasjonen og dets ansatte.</p> <p>NIF er medlem av initiativ for etisk handel. NIF bruker ikke lobbyister.</p>
Øvrige organisasjoner	<p>Alle organisasjonene har skriftlige retningslinjer på dette området. To av organisasjonene dekket ikke punktene i vurderingsskjemaet fullt ut. Ingen av organisasjonene bruker lobbyister.</p>

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget mener NIF ikke har tilfredsstillende retningslinjer på dette området. NIF har opplyst at de er i prosess med å revidere retningslinjene for etikk og antikorrupsjon. Det er viktig at de reviderte retningslinjene adresserer alle de ulike risikoområdene som er relevante for NIF. Videre må de enkelte risikoområdene beskrives så detaljert og konkret at de fungerer godt som veiledning for ansatte i deres daglige arbeid. Innen dette området er organisasjonens «uskrevne kultur» ofte vel så viktig som formelle retningslinjer, det er derfor viktig at det iverksettes relevant opplæring og kommunikasjon på dette området.

Utvalget anbefaler at:

- NIFs etiske retningslinjer utvides til å omfatte antikorrupsjon, herunder regler for gaver til og fra eksterne med tilhørende rutiner for opplæring og oppfølging av rutinene.

5.6 HONORAR TIL TILLITSVALGTE

Sammenligning med andre aktører

NIF har i likhet med de andre aktørene i sammenligningen flere tillitsvalgte og utvalg i sin organisasjon.

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Skriftlighet og implementering
- Tydelige rammer og kriterier
- Kontroll

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området var på nivå med de øvrige.

HONORARER TIL TILLITSVALGTE	
NIF	Det eksisterer retningslinjer for fastsettelse av honorar til idrettsstyret. For øvrige tillitsvalgte har det blitt etablert en praksis for honorering. NIF har utarbeidet forslag til standarder for honorar til samtlige tillitsvalgte og utvalg i NIF, men disse venter på formell vedtakelse. Valgbarhetsregler utelukker tillitsvalgte for å ta betalte oppdrag for NIF.
Øvrige organisasjoner	To av organisasjonene har skriftlige retningslinjer på dette området. For de to øvrige var dette ikke relevant ettersom tillitsvalgte ikke blir honorert, men får dekket tapt arbeidsfortjeneste.

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget anbefaler at:

- det vedtas standarder for honorering av tingvalgte- og styreoppnevnte utvalg.

5.7 ANSETTELSESRUTINER

Sammenligning med andre aktører

Når det gjelder ansettelser har mange organisasjoner retningslinjer som beskriver hvordan ansettelsesprosesser skal gjennomføres (inkludert regler om habilitet) og regler for fastsettelse av lønn og andre ytelser.

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Skriftlighet og implementering
- Habilitet
- Tydelige rammer og kriterier

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området var på nivå med eller hadde bedre rutiner enn de øvrige.

ANSETTELSESRUTINER	
NIF	NIF har skriftlige retningslinjer med tydelige rammer og kriterier. Retningslinjene omfatter regler knyttet til habilitet.
Øvrige organisasjoner	Tre av organisasjonene har retningslinjer og regler på dette området. Den siste organisasjonen har regler under utarbeidelse.

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget mener NIF har tilfredsstillende retningslinjer, rammer og kriterier for ansettelser, men viser til utvalgets anbefaling vedr. et habilitetsregister, jf. kapittel 5.2.

5.8 RUTINER FOR VARSLING

Sammenligning med andre aktører

I henhold til arbeidsmiljøloven skal alle virksomheter ha utarbeidet rutiner for intern varsling eller sette i gang andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling ved kritikkverdige forhold. Mange organisasjoner har valgt å legge til rette for at ansatte også skal kunne varsle anonymt, eller at varsling kan komme fra virksomhetens øvrig interessenter.

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Rutiner for intern og ekstern varsling
- Anonymitet
- Oppfølging av varslingsaker

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området har noe svakere rutiner enn de øvrige.

RUTINER FOR VARSLING	
NIF	NIF har etablert rutiner for intern varsling, men ikke for varsling fra eksterne. Det er ikke etablert rutiner for anonym varsling eller retningslinjer for oppfølging av varslingsaker.
Øvrige organisasjoner	To av organisasjonene har etablerte rutiner for anonym intern og ekstern varsling. De øvrige to manglet rutiner for anonym varsling. Rutiner for oppfølging av varslingsaker er etablert.

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget anbefaler at NIF legger til rette for anonym varsling fra eksterne. Det bør utarbeides klare retningslinjer for hvordan varslingsaker behandles, hvordan saker skal undersøkes, hvem som skal vurdere/fatte beslutninger, tilbakemelding og behandling av varslingsaker mm.

Utvalget anbefaler at:

- det etableres en varslingskanal med mulighet for anonyme varsler fra interne og eksterne, med tilhørende rutiner for oppfølging av varslene og varsleren.

5.9 SPONSING

Sammenligning med andre aktører

Sponsorinntekter utgjør en betydelig del av norsk idretts samlede inntekter. De sponsorinntektene NIF mottar utgjør en liten andel av idrettens totale sponsorinntekter, men i sum utgjør NIFs sponsorinntekter likevel et betydelig beløp. Utvalget har derfor funnet grunn til å se nærmere på hvordan NIF håndterer sponsoravtaler.

Sentrale temaer som ble tatt inn i vurderingsskjemaet for sammenligningen:

- Skriftlige retningslinjer
- Klare kriterier
- Habilitet

Sammenligningen med de øvrige organisasjonene viser at NIF på dette området hadde bedre rutiner enn de øvrige.

SPONSING	
NIF	NIF har etablert skriftlige retningslinjer.
Øvrige organisasjoner	To av organisasjonene svarte ikke på dette spørsmålet, de to øvrige hadde mangelfulle skriftlige retningslinjer og svake rutiner knyttet til habilitet.

Utvalgets vurderinger og anbefalinger

Utvalget har ingen kommentarer eller anbefalinger til dette punktet.

Kapittel 6

Litteraturliste

LITTERATURLISTE

- Idrettsstyret 2007-2011 (2007, 06 21). *Protokoll for Idrettsstyrets møte nr. 02 – 2007-2011* [Sak 24 Idrettstingsvedtak om åpenhet i organisasjonen, s. 7]. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/is-protokoller-2007/mote-nr.-2-21-22.-juni-2007.pdf>
- Idrettsstyret 2007-2011 (2008, 03 10). Årsrapport 2007 [Styrets årsberetning – Idrettsstyret 2007-2011, s. 3]. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/arsrapporter/aarsrapport2007.pdf>
- Idrettsstyret 2015-2019 (2016, 03 09). Årsrapport 2015 [Styrets årsberetning 2015]. Hentet fra https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/4393d243d44c40d790193e7ff977765c/19_16_nif-arsrapport-2015_lr.pdf
- Idrettstinget 2007 (2007, 05 11). *Protokoll for Idrettstinget 11.-13. mai 2007 i Skien* [Generell debatt, s. 13]. Hentet fra https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/protokoller_rapporter/idrettstinget_2007_protokoll.pdf
- Idrettstinget 2011 (2011, 05 05). Protokoll for idrettstinget 2011 [Sak 5: Årsberetninger og rapporter 2007-2010]. Hentet fra https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/protokoller_rapporter/idrettstinget_2011_protokoll_godkjent_av_idrettsstyret_31_mai_2011.pdf
- Idrettstinget 2015 (2015, 06 06). *Idrettspolitisk dokument 2015-2019*. Hentet fra https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/idrettspolitisk-dokument-2015-2019/57_15_nif_idrettspolitisk-dokument-2015-2019_lr_0909.pdf
- Lovdata (2009, 01 01), a. *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)* [Kapittel 1. Innleiande føresegner, § 2. Verkeområde til lova]. Hentet fra <http://lovdata.no/lov/2006-05-19-16/§2>
- Lovdata (2009, 01 01), b. *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)* [Kapittel 1. Innleiande føresegner, § 1. Formål]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16#KAPITTEL_1
- Lovdata (2009, 01 01), c. *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)* [Kapittel 2. Hovudreglane om innsyn, § 3. Hovudregel]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16/KAPITTEL_2#§3
- Lovdata (2009, 01 01), d. *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)* [Kapittel 2. Hovudreglane om innsyn, § 10. Plikt til å føre journal. Tilgjengeleggjering av journalar og dokument på Internett]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16/KAPITTEL_2#§10
- Lovdata (2009, 01 01), e. *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)* [Kapittel 4. Saksbehandling og klage, § 29. Kva organ skal avgjere innsynskravet mv.]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16/KAPITTEL_4#§29
- Lovdata (2016, 03 09), a. *Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komités lov* [Kapittel 1: Innledende bestemmelser]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NIFL/niflov/2015-06-07-1#KAPITTEL_1
- Lovdata (2016, 03 09), b. *Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komités lov* [Kapittel 2: Felles bestemmelser for samtlige organisasjonsledd]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NIFL/niflov/2015-06-07-1#KAPITTEL_2
- Lovdata (2016, 03 09), c. *Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komités lov* [Kapittel 3: Idrettstinget]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NIFL/niflov/2015-06-07-1#KAPITTEL_3

Lovdata (2016, 03 09), d. *Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komités* [Kapittel 4: Idrettsstyret mv.]. Hentet fra lovdata.no/dokument/NIFL/niflov/2015-06-07-1#KAPITTEL_4

Lovdata (2016, 03 09), e. *Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komités lov* [Kapittel 2: Felles bestemmelser for samtlige organisasjonsledd, §2-12. Kontrollkomiteen]. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NIFL/niflov/2015-06-07-1/KAPITTEL_2-3#§2-12

Meld. St. 26 (2011-2012) (2012). *Den norske idrettsmodellen* [6 Statlig idrettspolitik - status, s. 43]. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/aaf9142d54e344608cc20d4e5fa752e0/no/pdfs/stm201120120026000dddpdfs.pdf>

Regjeringen (n.d.). *Statsbudsjettet* [Tippenøkkel]. Hentet fra <http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2015/Statsbudsjettet-fra-A-til-A/Tippenokkel/>

Regjeringen (2015, 04 24). *Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt spillemidler til idrettsformål fra Kulturdepartementet*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinjer-for-okonomiforvaltning-og-kontroll-for-tilskuddsmottakere-som-far-tildelt-spillemidler-til-idrettsformal-fra-kulturdepartementet/id2409085/>

Sivilombudsmannen (2016, 01 11). *Undersøkelse av eget tiltak - offentlig ansattes ytringsfrihet* [5. Konklusjon]. Hentet fra <https://www.sivilombudsmannen.no/ytringsfrihet-for-offentlig-tilsatte/undersokelse-av-eget-tiltak-offentlig-ansattes-ytringsfrihet-article4165-2385.html>

Statistisk sentralbyrå (2015, 20 22). *Satellittregnskap for ideelle og frivillige organisasjoner, 2013*. Hentet fra <https://www.ssb.no/nasjonaltregnskap-og-konjunkturer/statistikker/orgsat/aar/2015-10-22>

Viblemo, T. E., Horryngmo, A. M. J., Ervik, M. R., Djupedal, S., Wiegel, B. & Glensvik, A. (2015). *Innsyn i forvaltningen – Kompetanse, etterspørsel og makt. Oxford Research og Proba Samfunnsanalyse AS*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/9a7303bd1c1142cf86785be59430b151/innsyn-i-forvaltningen.pdf>

Vedlegg

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité
Postboks 5000 Ullevål stadion
0840 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2929-

12.04.2016

Oppfølging av møte 11. april i Kulturdepartementet

Jeg viser til møte i Kulturdepartementet mandag 11. april. Tema for møtet var prinsipper for åpenhet i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF).

Åpenhet om ressursbruk i NIFs sentralledd er avgjørende for å ivareta tilliten fra medlemmene. Det er viktig å ha en åpenhetspraksis som oppfattes som tilfredsstillende både blant medlemmene og i resten av samfunnet.

Jeg registrerer at NIF nå har gitt offentligheten delvis innsyn i kostnader for reisene til idrettspresidenten og generalsekretæren, og at NIF vil nedsette et utvalg som innen 1. oktober 2016 skal legge fram konkrete forslag om praktisering av åpenhet i norsk idrett. Jeg imøteser resultatene av dette arbeidet.

Det er selvfølgelig NIF selv som fastsetter mandatet for utvalget. Jeg legger likevel til grunn at NIF vurderer hvordan åpenhet skal og bør praktiseres overfor allmenheten, og ikke bare innad i medlemsorganisasjonen eller overfor offentlige myndigheter. Arbeidet bør også reflektere at det vil være ulike forventninger til åpenhet for ulike deler av idrettsorganisasjonen. Jeg forventer også at åpenhet om bl.a. anskaffelser, rammeavtaler og styrevervsregister vurderes.

Det er viktig at det praktiseres generell åpenhet omkring regnskapsopplysninger i NIFs sentralledd. Kulturdepartementet fastsetter vilkår for det årlige tilskuddet som tildeles NIF fra spillemidlene til idrettsformål. Vilkårene framgår i et eget tilskuddsbrev.

For å sikre reell åpenhet knyttet til anvendelsen av tilskuddet vil departementet fastsette nye vilkår om innsyn fra tredjepart i alle regnskapsopplysninger, herunder innsyn i bilag for NIFs sentralledd.

De nye vilkårene vil gjøres gjeldende fra og med 1. januar 2017, og vil framgå av tilskuddsbrevet for 2017. Det er et sentralt prinsipp at nye vilkår for tilskuddsmottakere ikke skal gis tilbakevirkende kraft. Jeg vil likevel oppfordre NIF til å praktisere åpenhet om regnskapsopplysninger fra dags dato. En slik åpenhet vil ha positiv betydning for idrettens tillit i offentligheten.

Ved utformingen av de nye vilkårene vil departementet også vurdere de tiltak NIF selv legger opp til som oppfølging av utvalget som skal vurdere åpenheten i norsk idrett.

Jeg vil understreke at eventuelle nye vilkår kun vil gjøres gjeldende for NIFs sentralledd. En ytterligere presisering av hva og hvem eventuelle nye vilkår vil gjelde for, vil framgå av tilskuddsbrevet for 2017.

De nye vilkårene inngår som en del av departementets tilskuddsforvaltning overfor NIFs sentralledd. En svært stor andel av inntektene til NIFs sentralledd kommer fra statlige tilskudd. Det er også sentralleddet departementet forholder seg direkte til i sin tilskuddsforvaltning. Dette er derfor ikke vilkår som vil ha anvendelse overfor andre deler av idretten eller overfor frivillig virksomhet generelt. Jeg vil understøtte at det ikke er aktuelt å gjøre lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) gjeldende for NIF.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

IDRETTENS VERDIGRUNNLAG

(Hentet fra Idrettspolitisk dokument 2015-2019)

AKTIVITETSVERDIENE

1. Glede

Idretten skal være arena for lek, spenning, utfordringer og opplevelser, hvor gleden ved å mestre er viktig. Visjonen «idretts glede for alle» innebærer også at alle er like viktige, uansett prestasjonsnivå.

Norsk toppidrett skaper store prestasjoner og skal i sin natur være grensesprengende. En hel nasjon opplever stolthet og glede når våre beste utøvere viser verden hva de kan prestere.

”Idretts glede for alle” er en krevende ambisjon. Den utfordrer både den enkelte og fellesskapet. Vi har lyktes når alle føler seg velkomne, og når samhold og ekte glede preger hverdagen i idrettslagene.

I denne tingperioden skal det legges særlig vekt på at idretts glede skal være en drivkraft og mål for alle som deltar, enten man er utøvere, trenere, dommere, frivillige, foresatte eller supportere.

2. Fellesskap

Fellesskap er å oppleve samhørighet og samhold med andre mennesker. Norsk idrett skal fremme fellesskap både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Idrettslagene er viktige sosiale møteplasser og skal tilby åpne og inkluderende miljøer. Idrettslaget skal være et trygt sted å høre til. I idrettslaget skal man vise respekt for andre, deres meninger, ulike prestasjoner og funksjoner.

I tingperioden skal det legges særlig vekt på at idrettslagene bygger fellesskap mellom medlemmene i klubben på tvers av kjønn, alder, funksjonsgrad og sosial eller etnisk bakgrunn. Idretten skal være segbevisst sin viktige rolle som bindeledd mellom ulike grupper i lokalsamfunnet.

3. Helse

Deltakelse i idrett skal gi gode vaner for en varig sunn og helsefremmende livsstil, og prestasjonsutviklingen skal ikke gå på bekostning av utøverens helse. Helse skal være en positiv konsekvens av at idretten har en helhetlig tilnærming til mennesket, og gjennom dette fremmer både utøvernes fysiske, psykiske og sosiale helse.

Barn og unge lever under et betydelig press om å være vellykket på alle måter, både når det gjelder utseende og prestasjoner. Norsk idrett skal være en aktiv pådriver for et positivt kroppsbilde, fremme en dopingfri idrett, og ta ansvar for rådgiving om kosthold og ernæring.

I tingperioden skal det legges særlig vekt på god og vitenskapelig basert rådgiving innenfor kosthold og ernæring, og at idrettsutøvelsen ikke skal gå på bekostning av utøverens helse.

4. Ærlighet

Ærlighet innebærer å følge vedtatte regler, og opptre redelig og verdig i alle situasjoner.

Alle ledere, på alle nivåer, har et ansvar for modellatferd. Toppidrettsutøverne er særlig viktige forbilder for barn og unge, og har god mulighet til å formidle verdier som fair play og en ren og ærlig idrett.

Idrettens utøvere, ledere og trenere skal spille med åpne kort og være ærlige og redelige. Usportslig framferd som filming, tøying av regler og utnyttning av smutthull og uvesentlige feil hos andre skal unngås. I tingperioden skal det legges særlig vekt på fair play og en ren idrett.

ORGANISASJONSVERDIENE

5. Frivillighet

I idrettslagene handler frivillighet om å ta en deltakerrolle. I en slik rolle er enhver bidragsyter med på å skape et tilbud for fellesskapet. En slik rolle gir både rettigheter og forpliktelser, og skiller seg dermed fra en kunderolle der det handler om kjøp av tjenester i et marked.

Idrettslagene er frittstående og selveiende enheter, bygd på demokratiske prinsipper. Idrettslagene styres gjennom tillitsvalgte. Norsk idrett har derfor fokus på å utvikle lederskap og invitere medlemmene til å ta ansvar for sitt eget idrettsmiljø. Frivillige organisasjoner er en viktig del av vårt demokratiske samfunn, og deltakelsen på alle nivåer er en viktig arena for læring og utvikling av demokratisk kompetanse.

Frivillig virksomhet har et ikke-fortjenestebasert formål. Virksomheten baseres i vesentlig grad på kontingenter, frivillig innsats og tidsbruk. I så måte er dugnad en viktig arbeidsform i idrettslagene, hvor man gir av sin tid til idrettslaget i stedet for å betale. Da stiller alle likt, og alles innsats er like mye verd.

Frivilligheten skaper positive ringvirkninger både for den enkelte, idretten og samfunnet. De frivillige må føle seg verdsatt for å bli inspirert til å gjøre en innsats for idretten og lokalmiljøet. Norsk idrett er derfor opptatt av at verdien av frivillig arbeid anerkjennes, og at vilkårene for frivilligheten gjøres gode gjennom forenkling og avvikling av enhver form for skatter og avgifter fra det offentlige.

I tingperioden skal det legges særlig vekt på å utvikle gode arbeidsmodeller som styrker den faglige kvaliteten og profesjonaliteten i tilbudet til medlemmene, men samtidig opprettholder prinsippet om styring gjennom tillitsvalgte og en kompetent og frivillig organisasjon.

6. Demokrati

Demokrati betyr «folkestyre». Idrettslagene er frittstående og selveiende enheter, bygd på demokratiske prinsipper. Norsk idrett har fokus på at medlemmene skal høres før viktige beslutninger fattes, og at flertallets avgjørelser respekteres.

Samtidig blir deltakelsen på alle nivåer en viktig arena for læring og utvikling av demokratisk kompetanse. Med så mange unge medlemmer, blir det viktig å utvikle lederskap og invitere medlemmene til å ta ansvar for sitt eget idrettsmiljø.

Medlemmene velger representanter til å styre og fatte beslutninger for seg. Da blir medlemmenes deltakelse kritisk for de styrende organenes representativitet. Det viser tydelig forskjellen mellom det å være medlem og det å være en kunde.

Åpenhet og informasjon er sentralt for en demokratisk organisasjon. Kun da får medlemmene reell mulighet til innflytelse. Samfunnsutviklingen har de siste årene endret kommunikasjonsmulighetene og kommunikasjonsformene og skapt nye muligheter. Viljen til å ta benytte disse mulighetene, viser tydelig hvor åpen og demokratisk organisasjonen ønsker å være.

Norsk idrett må arbeide for å sikre sin stilling som uavhengig, medlemsbasert frivillig virksomhet. Det krever god forankring internt og troverdighet utad. Da må de besluttende organene på en god måte speile medlemsmassen, både når det gjelder meninger og idrettslige særinteresser. I en stor hierarkisk demokratisk organisasjon vil derfor representativitet stå sentralt.

I tingperioden skal det på alle nivåer legges stor vekt på at de demokratiske organene fungerer etter intensjonen, og at medlemmene høres før viktige beslutninger fattes.

7. Lojalitet

Lojalitet er en personlig egenskap av pliktroskap eller loydlighet, men kan også forstås som troskap til et fellesskap eller lovlig fattede beslutninger. I en frivillig organisasjon som norsk idrett blir lojalitet viktig for organisasjonens samhold og evne til å fungere i tråd med sitt formål og lovlig fattede vedtak.

Lojalitet kan også benyttes for å betegne troskapsforhold mellom personer, gjerne en overordnet og en underordnet, eller innad i grupper av personer.

For idrettslagene og alle andre i norsk idrett blir det viktig at lojaliteten rettes mot organisasjonens formål og lovlig fattede vedtak, og ikke til personer eller grupper som arbeider for en særinteresse som savner demokratisk forankring.

Åpenhet er sentralt for at et medlemsdemokrati skal fungere. Lojalitet til en slik organisasjon medfører derfor samtidig et krav om åpen og ærlig dialog, herunder respekt for hvilke saker som skal legges frem for de valgte organene eller medlemmene i plenum. I tingperioden skal det legges særlig vekt på åpenhet og respekt for flertallets avgjørelser.

8. Likeverd

Med likeverd menes at alle faktiske og potensielle medlemmer er like mye verdt. Det fremgår av NIFs formålsparagraf at alle skal få mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli diskriminert på grunn av livssyn, seksuell orientering, funksjonsevne eller etnisk opprinnelse.

I sammenheng med praktisk tilrettelegging og prioritering av ressurser og tilgang til aktivitetstilbud, blir det relevant å peke på at diskriminering heller ikke skal finne sted med bakgrunn i idrettslige prestasjoner eller funksjonsnedsettelse. Dette må tolkes med sunn fornuft når det gjelder konkurranseformer og inndeling i konkurranseklasser.

Det helt sentrale er ikke nødvendigvis en detaljorientert likestilling, men kravet til respekt som likeverdige menneske og medlem, herunder respekt for hverandres egenart og særpreg. Valg av idrett er fritt, og alle idretter er like mye verd innenfor idretten.

I tingperioden skal det legges særlig vekt på mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli diskriminert. Det skal særlig arbeides med å inkludere utviklingshemmede og mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité
Postboks 5000
0840 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/3022-

18.12.2015

Spillemidler til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité for 2016

Kulturdepartementet viser til søknad datert 1. oktober 2015 fra Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) om spillemidler for 2016. Departementet viser også til brev datert 16. november 2015 fra NIF med tilleggsinformasjon til søknaden.

Tilskudd for 2016

NIF ble i statsråd 18. desember 2015 tildelt **kr 660 000 000** fra spillemidlene til idrettsformål for 2016. Tilskuddet fordeler seg på følgende rammeposter:

Post 1	Grunnstøtte NIF sentralt og regionalt	135 mill. kroner
Post 2	Grunnstøtte særforbund	237 mill. kroner
Post 3	Barn, ungdom og bredde	153 mill. kroner
Post 4	Toppidrett	135 mill. kroner
Totalt		660 mill. kroner

Tilskuddet, 660 mill. kroner av forventet overskudd fra Norsk Tipping AS for spilleåret 2015, er en økning på 24 mill. kroner sammenlignet med tilskuddet i 2015.

Utbetaling av tilskuddet

Tilskuddet blir overført NIFs konto, konto 5134 06 05768, innen utgangen av januar 2016. NIF skal så raskt som mulig utbetale spillemidler til underliggende ledd.

Postadresse
Postboks 8030 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.kud.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 866

Idrettsavdelingen

Saksbehandler
Øyvind Mehus Sjurson
22 24 80 55

Justert budsjett 2016

Departementet ber om at NIF innen 15. februar 2016 oversender et justert budsjett der samtlige kostnader og inntekter inngår. Budsjettet skal inkludere et oppsett gruppert etter kostnadstyper for post 1 og post 4.

Overordnede mål for tilskuddet

Statens overordnede mål for tilskuddet til NIF er å:

- Bidra til å opprettholde og utvikle NIF som en frivillig, medlemsbasert organisasjon.
- Bidra til å opprettholde og utvikle et godt aktivitetstilbud i den organiserte idretten.
- Bidra til å bevare og sikre NIF som en åpen og inkluderende organisasjon og til at idrettslagene er arenaer for meningsdannelse og verdifulle rammer for sosialt fellesskap.

Målene ligger til grunn for grunnstøtten til NIFs sentralledd, idrettskretsene og særforbundene (post 1 og 2). For tilskuddene til barn, ungdom og breddeaktivitet (post 3) og til toppidrett (post 4) er det utarbeidet egne mål i tillegg til de ovennevnte.

Barn 6–12 år og ungdom 13–19 år er de viktigste målgruppene. Aktivitetstilbudet for barn og ungdom skal utvikles. Både de som ønsker å satse på konkurranseidrett og de som primært ønsker et trenings- og aktivitetstilbud skal ivaretas på en god måte. Barne-, ungdoms- og breddeaktivitetene bør bidra til å skape varig interesse for trening og fysisk aktivitet.

For staten er det et mål å styrke de frivillige organisasjonene på deres egne premisser. Målene for tilskuddet er formulert på et overordnet nivå. Det er NIF som formulerer konkrete mål og prioriteringer for bruken av spillemidler innenfor de fire tilskuddspostene. Målene og prioriteringene skal reflektere behovene blant medlemmer og medlemsorganisasjoner.

Sentrale prioriteringer i 2016

En hovedprioritering er å styrke satsingen på ungdomsidrett. Tilskuddet til post 3 økes med 7 mill. kroner. Alle skal møte et variert tilbud og få utviklingsmuligheter i tråd med egne ambisjoner. Departementet forutsetter at Idrettens ungdomsår bidrar til strategier og konkrete tiltak for å møte de særskilte utfordringer idretten står overfor i ungdomsgruppen.

En annen prioritering er å styrke satsingen på idrett for personer med nedsatt funksjonsevne. Tilskuddet til dette formålet ble i 2015 styrket med 20 mill. kroner, fordelt med 6 mill. kroner på post 1, 8 mill. kroner på post 2 og 6 mill. kroner på post 4. For 2016 styrkes satsingen med ytterligere 4 mill. kroner, fordelt med 2 mill. kroner på post 1 og 2 mill. kroner på post 2. Økningen skal ivareta satsingen på idrett for utviklingshemmede, i tråd med søknaden.

En tredje prioritering er å styrke tilskuddet til toppidrettssatsing. Tilskuddet til post 4 økes derfor med 7 mill. kroner fra 2015. Tilskuddet skal bidra til videreutvikling av en sterk og helhetlig norsk toppidrettssatsing.

En åpen, verdibasert og inkluderende idrett

Aktiviteten skal ha en klar verdiforankring. Idrettens grunnverdier er nedfelt i NIFs lov. Organisasjonens arbeid skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. Idrettslig aktivitet skal bygge på idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet. Departementet forutsetter at alle organisasjonsledd overholder antidopingbestemmelsene. Etikk, holdningsskapende antidopingarbeid og arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser skal prioriteres.

Det er viktig at NIF prioriterer likestilling i vid forstand. Organisasjonen skal aktivt motarbeide diskriminering og trakassering uansett grunn: seksuell orientering, livssyn, kjønn og etnisk bakgrunn. NIF skal være en åpen og inkluderende organisasjon. Inkludering av utøvere med nedsatt funksjonsevne inngår som en viktig prioritering i arbeidet.

Effektivisering og organisasjonsutvikling

NIF har et overordnet ansvar for at en størst mulig andel av ressursene går til aktivitet. Idrettspolitisk dokument 2015-2019 sier at det skal utvikles en organisasjonsutviklingsplan for norsk idrett hvor blant annet følgende tiltak skal stå sentralt:

- Effektivisering av intern ressursbruk i norsk idrett
- Bedre samhandling mellom organisasjonsleddene

Departementet forutsetter at NIF følger opp disse punktene og at det inngår en vurdering av arbeidet i rapporten for 2016.

Departementet forutsetter at tilskuddet dekker eventuelle kostnader ved oppfølging av bilaterale idrettsavtaler, i henhold til tidligere praksis.

Post 1 Grunnstøtte NIF sentralt og regionalt – 135 mill. kroner

Tilskuddet er i hovedsak begrunnet ut fra aktiviteten i idrettslagene. Virksomheten på post 1 skal bidra til å utvikle lagenes aktivitetstilbud, primært for barn og ungdom. Det er viktig at NIF ivaretar behovene til sine medlemmer og medlemsorganisasjoner. Tilskuddet på post 1 skal benyttes til prioriterte arbeidsoppgaver og drift av NIF sentralt og regionalt.

Tilskuddet på post 1 er 5 mill. kroner høyere enn tilskuddet i 2015. I økningen inngår 2 mill. kroner til å styrke satsingen på idrett for psykisk utviklingshemmede, i tråd med søknaden. Departementet forutsetter samtidig at årets midler til særskilt satsing på idrett for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres på samme nivå i 2016.

Departementet forutsetter at behovet for IT-tjenester og andre fellestjenester ivaretas innenfor den tildelte rammen på post 1. Utvikling av kostnadseffektive løsninger som ivaretar brukernes behov bør stå sentralt i dette arbeidet.

NIFs satsing for å nå inaktive og aktivisere disse gjennom idrettslagene, herunder videreføring av eksisterende prosjekter, er forutsatt finansiert gjennom tilskuddet på post 1.

Post 2 Grunnstøtte særforbund kroner – 237 mill. kroner

Tilskuddet skal bidra til å styrke rammebetingelsene for et godt og variert idrettstilbud til barn og ungdom i idrettslagene. Det er viktig at særforbundene utvikler gode tiltak for å forebygge frafallet i idretten og at aktivitetstiltakene er differensierte for å favne bredest mulig. Særforbundene er ansvarlige for å formulere mål og tiltak for bruken av midlene innenfor rammen av de overordnede målene for tilskuddet.

Tilskuddet på post 2 er 5 mill. kroner høyere enn tilskuddet i 2015. I økningen inngår 2 mill. kroner til å styrke satsingen på idrett for psykisk utviklingshemmede, i tråd med søknaden. Departementet forutsetter samtidig at årets midler til særskilt satsing på idrett for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres på samme nivå i 2016.

Særforbundene har en viktig rolle når det gjelder å legge til rette for gode aktivitetstilbud for utøvere med nedsatt funksjonsevne i idrettslagene. Flere særforbund prioriterer ressurser til dette formålet og har utarbeidet konkrete planer og tiltak. Det er viktig at de gis økonomiske rammebetingelser som gjør dem i stand til å lykkes i dette arbeidet.

Post 3 Barn, ungdom og bredde – 153 mill. kroner

Post 3 skal sikre at en andel av spillemidlene til NIF går direkte til aktivitetstiltak for barn, ungdom og breddeidrett slik at flere rekrutteres til aktivitet i idrettsbevegelsen. Målene er å:

1. Bidra til et godt tilbud til barn (6-12 år) i den frivillige, medlemsbaserte idretten.
2. Bidra til et godt tilbud for ungdom (13-19 år) i den frivillige, medlemsbaserte idretten.
3. Bidra til gode rammebetingelser for de lokale idrettslagene.

Tilskuddet på post 3 er 7 mill. kroner høyere enn i 2015. Det er en hovedprioritering å styrke satsingen på ungdomsidrett. I Idrettspolitisk dokument 2015-2019 er det en klar idrettspolitisk føring å iverksette tiltak for å begrense frafallet i ungdomsgruppen. Departementet forutsetter at norsk idrett prioriterer oppfølging av disse føringene i 2016.

Midlene på post 3 skal bidra til lokale aktivitetstilbud for målgruppene. Særforbundene skal sette i gang tiltak som utvikler og understøtter lagenes aktivitetstilbud. Tiltak for å bedre kjønnsbalansen blant medlemmer og aktive bør prioriteres. Det bør også prioriteres tiltak rettet mot utøvere med nedsatt funksjonsevne.

Det er et mål å bevare og utvikle NIF som en medlemsbasert, frivillig organisasjon. Særforbundene bør derfor være tilbakeholdne med å benytte disse midlene til lønnsutgifter. Tilskuddet bør ikke brukes til å lønne personell i lagene. Disse forutsetningene skal reflekteres i de kriterier NIF benytter ved viderefordeling av tilskuddsmidlene.

Post 4 Toppidrett – 135 mill. kroner

Post 4 inneholder tilskudd til basisfinansiering av toppidrettssatsingen, til stipender og til deltakelse i olympiske leker og Paralympics. Målene for basisfinansieringen er å:

- sikre grunnlaget for en etisk og faglig kvalifisert toppidrettssatsing
- sikre en bredde innenfor toppidretten.

Tilskuddet på post 4 er 7 mill. kroner høyere enn tilskuddet i 2015. Gjennom fokus på kunnskap og tverridrettslig samarbeid har Olympiatoppen en avgjørende funksjon når det gjelder utviklingen av toppidrettsarbeidet i særforbundene. Tilskuddet skal bidra til videreutvikling av en sterk og helhetlig norsk toppidrettssatsing.

Toppidrettssatsingen i regi av Olympiatoppen kan ikke kun basere seg på en økning i tilskuddet fra spillemidlene. Det er avgjørende at toppidrettens ressursgrunnlag også styrkes gjennom andre inntektskilder, i første rekke gjennom markedsinntekter.

Toppidrettssatsing for utøvere med nedsatt funksjonsevne er i dag fullt integrert i Olympiatoppens arbeid og i landslagsarbeidet til flere av særforbundene. Departementet forutsetter at de særskilte 6 mill. kronene til dette formålet videreføres fra 2015 til 2016.

Etikk og holdningsskapende antidopingarbeid skal prioriteres som en integrert del av toppidrettssatsingen. Når det gjelder idrettsstipender, forutsetter departementet at disse fordeles jevnt mellom kvinner og menn og at utviklingsstipend gis høy prioritet.

Forberedelse til og deltakelse i OL og Paralympics skal prioriteres innenfor samlet ramme til toppidrett. Departementet krever særskilte budsjetter, rapporter og regnskap for deltakelse i OL og Paralympics. NIFs budsjetterte avsetning til OL og Paralympics skal framgå i årlig søknad om spillemidler, samt i rapporteringen.

Økonomiforvaltning og kontroll

Kulturdepartementet og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at spillemidlene er anvendt etter forutsetningene. Økonomiforvaltning og kontroll skal følge retningslinjene som er trukket opp i vedlagte *Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt spillemidler til idrettsformål fra Kulturdepartementet*, fastsatt av Kulturdepartementet 24. april 2015.

Det er NIFs oppgave å sikre at det statlige tilskuddet organisasjonen mottar forvaltes på en korrekt måte og anvendes til de formål som framgår av dette brevet og de dokumenter det her vises til. Departementet vil peke på de plikter som tilligger styret og organisasjonens ledelse for øvrig. Styret har særskilt plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med forutsetningene i tilskuddsbrevet. Departementet presiserer nødvendigheten av å ha løpende oversikt over den økonomiske situasjonen slik at forholdet mellom budsjetterte og faktiske utgifter til enhver tid er under kontroll.

Det forutsettes god økonomistyring og gode kontrollrutiner. Det er viktig at NIF fører løpende kontroll med den økonomiske situasjonen for underliggende ledd (jf. § 4-4 i NIFs lov), slik at budsjetter og faktiske utgifter til enhver tid er under kontroll.

Det forutsettes at NIF ikke fremmer andre søknader om spillemidler i løpet av året. Det er ikke anledning til å foreta overføringer mellom postene uten godkjenning fra departementet. Et mindreforbruk på post 1 kan imidlertid benyttes på andre poster.

Rapport for 2016

Spillemidler til idrettsformål er offentlige midler. Som tilskuddsforvalter skal departementet sikre at forutsetninger og mål for tilskuddene blir fulgt opp.

Målene i søknaden, inkludert målene som er formulert i tilleggsinformasjonen til søknaden, danner grunnlag for vurdering av måloppnåelse i rapporten. I tillegg til å rapportere på måloppnåelse for hvert enkelt mål, skal NIF foreta en samlet vurdering av måloppnåelse. NIF skal også vurdere hvordan bruken av spillemidler på hver av tilskuddspostene bidrar til måloppnåelse. I likhet med 2015, skal det også for 2016 inngå en særskilt rapportering på idrett for personer med nedsatt funksjonsevne. Det er avgjørende at NIF involverer underliggende organisasjonsledd i en åpen og inkluderende søknads- og rapporteringsprosess.

Frister i 2016

Justert budsjett for 2016 oversendes departementet innen 15. februar 2016. Frist for rapportering for 2015 er 1. april 2016. Departementet ber om å få tilsendt kvartalsvise regnskapsrapporter i 2016. Søknad for 2017 oversendes innen 1. oktober 2016.

Øvrige tildelinger

Antidoping Norge ble i statsråd 18. desember 2015 tildelt 30 mill. kroner fra spillemidlene til idrettsformål. Beløpet er 2 mill. kroner høyere enn i 2015. Hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål blir fastlagt etter generalforsamlingen i Norsk Tipping AS i april 2016.

Med hilsen

Per Kr. Aasmundstad (e.f.)
fungerende ekspedisjonssjef

Øyvind Mehus Sjursen
seniorrådgiver

Kopi: Riksrevisjonen
Særforbundene

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

VURDERINGSSKJEMA FOR SAMMENLIGNBARE ORGANISASJONER

KATEGORI SJEKKPUNKTER

Innkjøpsrutiner	Finnes det skriftlige retningslinjer for innkjøp?
	Er retningslinjene godt implementert i organisasjonen? Informasjon, opplæring, verktøy, rapportering?
	Finnes det regler om anbud og konkurrerende tilbud? Standard kontraktsformular (Statens, Norsk Standard etc)? Egne retningslinjer eller instruksjer?
	Valg av leverandør/konsulent Er det definert kriterier som skal vektlegges ved vurdering/valg av leverandører og konsulenter? Er omdømmevurderinger en del av disse kriteriene?
	Er det klare kriterier for attestasjon/godkjenning? "Bestefarsprinsipp"? Tydelige økonomisk delegerte rammer?
	Er det klare habilitetskriterier knyttet til innkjøp? Finnes det et habilitetsregister?
	Er det iverksatt kontroller for å forhindre eller avdekke avvik fra skriftlige retningslinjer?
	Vurderes leverandører opp mot etiske retningslinjer ved innkjøp? Åpenhet om leverandører og konsulentavtaler Rapporteres det offentlig om (de største) konsulenter/leverandører organisasjonen samarbeider med? Evt inkludert verdi på avtale?
Reiser	Finnes det skriftlige retningslinjer?
	Er retningslinjene godt implementert i organisasjonen? Informasjon, opplæring, verktøy, rapportering?
	Hvordan dekkes reisen? Etter regning eller statens regulativer? Reise (billigst mulig, economy/business?) Overnatting (forhåndsavtaler/rammeavtaler? Bookes selv?) Kost (etter regning eller statens reiseregulativ?)
	Klare regler for reiser i jobbsammenheng og privat? Eks blir igjen noen dager i London - hvem betaler hva?
	Kan man få innsyn i f.eks reiseregninger for ledere? Hva ligger tilgjengelig for offentligheten?
	Er det klare kriterier for attestasjon/godkjenning? "Bestefarsprinsipp"? Vurderingskriterier for relevans og prioritering, og dokumenteres den vurderingen?
	Finnes det regler rundt representasjon? Regler rundt hvem som kan dra (stilling, ektefelle etc?) Er det regler for hvem som godkjenner?
	Er det iverksatt kontroller for å forhindre eller avdekke avvik fra skriftlige retningslinjer? Åpenhet rundt reiseregninger Er det offentlig åpenhet om reiseregninger for (ledende) ansatte eller (ledende) tillitsvalgte i organisasjonen?
Gaver til egne ansatte	Finnes det skriftlige retningslinjer som setter tydelige rammer for påskjønnelse av arbeidstaker? Hvem som skal motta? Hva som skal gis?

KATEGORI SJEKKNPUNKTER

Etiske retningslinjer (Anti-korrupsjon/ Code of Conduct)	Finnes det skriftlige retningslinjer?
	Er retningslinjene godt implementert i organisasjonen? Informasjon, opplæring, verktøy, rapportering?
	Inneholder retningslinjene kriterier knyttet til gaver og andre naturalytelser som tilbys ansatte eller som organisasjonen tilbyr kunder/interessenter? Uforholdsmessig fordel/verdi Events, middager, ”kurs”, etc Varsling
	Sier retningslinjene noe om HMS, arbeidstakerrettigheter, diskriminering, interessekonflikt, konfidensialitet, anti-korrupsjon?
	Agenter/lobbyister Bruker organisasjonen lobbyister, og er det i så fall krav om at det skal være åpenthet rundt dette forholdet?
	Refereres det til eksterne standarder/lovregler? I så fall, hvilke?
	Er det iverksatt kontroller for å forhindre eller avdekke avvik fra skriftlige retningslinjer?
Honorarer tillitsvalgte	Finnes det skriftlige retningslinjer?
	Følges de skriftlige retningslinjene?
	Er de skriftlige retningslinjene klare på rammene rundt honorering av tillitsvalgte?
	Er det iverksatt kontroller for å forhindre eller avdekke avvik fra skriftlige retningslinjer?
Ansettelsesrutiner	Finnes det skriftlige retningslinjer?
	Er det klare habilitetskriterier knyttet til ansettelser? Finnes det et habilitetsregister?
	Er retningslinjene godt implementert i organisasjonen? Informasjon, opplæring, verktøy, rapportering?
	Finnes det skriftlige regler rundt fastsettelse av lønn og ytelser?
	Er det iverksatt kontroller for å forhindre eller avdekke avvik fra skriftlige retningslinjer?
Rutiner for varsling	Finnes det klare interne og eksterne rutiner for varsling?
	Er det mulighet for anonym varsling?
	Er det teknisk og operativt enkelt å gjennomføre en varsling?
	Finnes det rutiner for hvordan varslingen blir fulgt og opp håndtert? Definert hvem som behandler saken? Jevnlig rapportert for ledelsen?
Sponsor	Finnes det skriftlige retningslinjer for sponing? Er etiske tema/problemstillinger omhandlet i retningslinjene?
	Er det klare kriterier for attestasjon/godkjenning (“Bestefarsprinsipp”), tydelige økonomisk delegerte rammer)?
	Er det klare habilitetskriterier knyttet til sponing?
	Er det iverksatt kontroller for å forhindre eller avdekke avvik fra skriftlige retningslinjer?

NOTATER

Innsyn, åpenhet og tillit

Åpenhetsutvalgets rapport til idrettsstyret